

Lesník

ČASOPIS ZAMESTNANCOV • LESY Slovenskej republiky, štátny podnik

2017

I.

II.

III.

IV.

V.

VI.

VII.

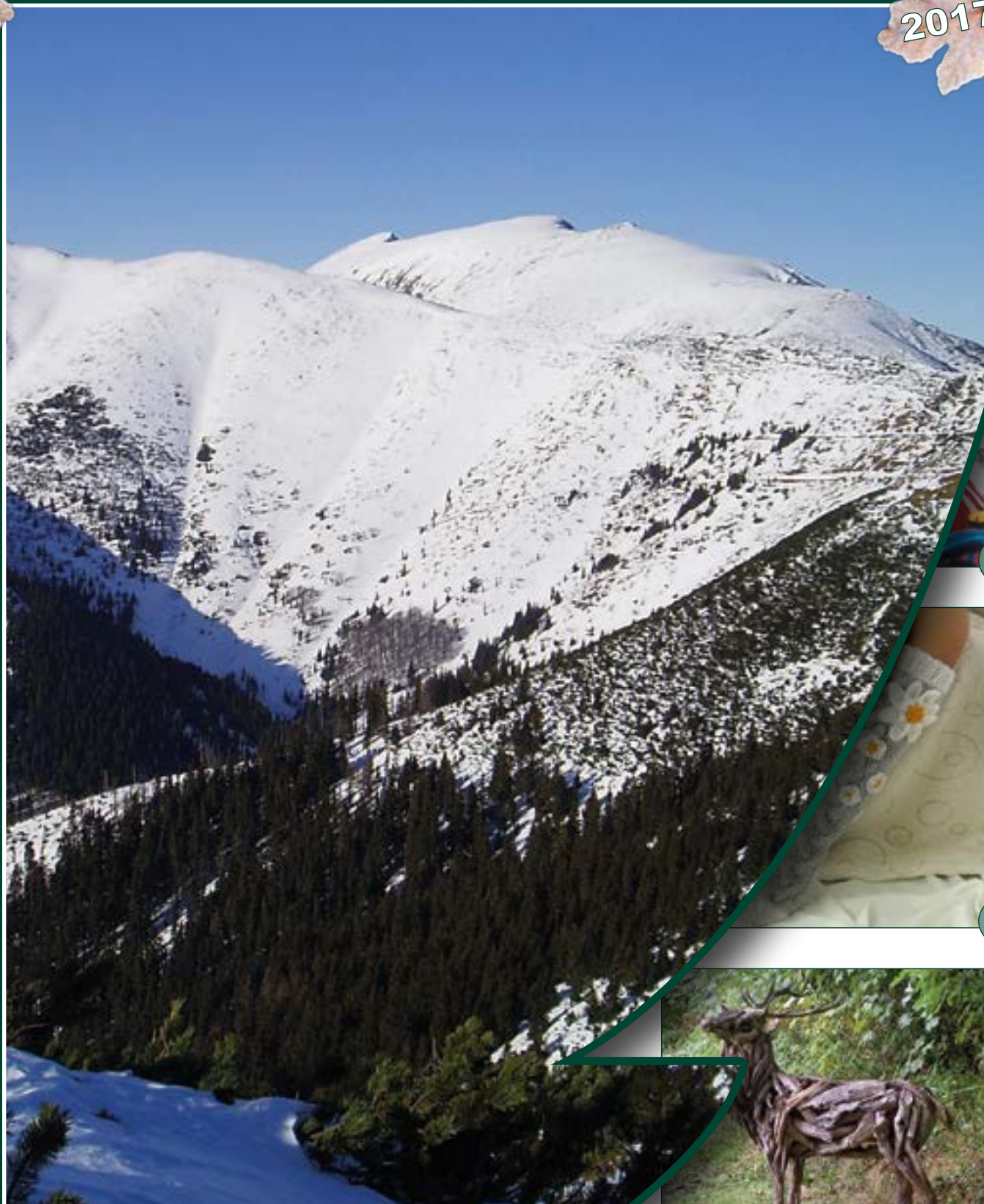
VIII.

IX.

X.

XI.

XII.

16

22

28

Ľudia pre lesy, lesy pre ľudí

Obsah

3	Editorial	24	Stromček pod stromček
~	Anketa	~	Znovuzrodená chatka na Porúbke
4	Príhovor generálneho riaditeľa	25	Z histórie lesného dopravníctva
5	Podpis kolektívnej zmluvy	26	Jazvec Mišo
6	Dražby	~	Vtipy
7	Skanzen	~	Recept
8	Čo priniesol rok 2016	~	Uveríte
9	70. výročie OZ Sobrance	27	Spoločenská rubrika
10	Elemír Gogola	28	Život v konároch
~	Venerovského memoriál		
11	Greinerové pamätníky		
12	Forgáč – okrúhly vrch		
13	Michal Volčko		
14	Kurzy prežitia v lese		
15	Čo prinesie LP v roku 2017		
16	Deň má 24 hodín a bez obeda 25		
18	Rok s Halali		
20	Historické medzníky v lesníctve		
22	Teplo vlneného domova		
23	Výstava vlk dravý		

6

16

22

28

Nestačí zlaté vajcia znášať...

Zvykne hovoriť jeden náš, dnes už bývalý kolega a jedným dychom dodáva: „treba o nich aj kotkodákať.“ A má pravdu. Náročnosť práce a zásluhy na výsledku posudzuje okolie vždy na základe dostupných informácií. Presná a časovo aktuálna informácia o tom, čo robíme, čo riešime a čo sa podarilo alebo naopak nepodarilo, je základným predpokladom pre pochopenie a ocenenie našej práce okolím.

Každý závod má svoje špecifiká, o ktorých na druhom konci Slovenska nevedia ani naši kolegovia a už vôbec nie verejnosť. Ukážme im spoločne krásy našej prírody, zaujímavosti fauny a flóry, úspechy dosiahnuté pri obhospodarovaní lesa či aktivity, ktoré sme pripravili pre verejnosť.

Prezentácia vlastných výsledkov nie je práca navyše, je to bežná súčasť každého zamestnanca. Časopis Lesník a facebooková stránka podniku LESY Slovenskej republiky sú priestorom, ktorý je vám k dispozícii.

Redakcia časopisu Lesník vám želá v novom roku veľa zdravia, dobrých nápadov a pracovných úspechov.

Prijemné čítanie

Anketa

Ing. Jozef Herud
riaditeľ OZ Námestovo

Nedávam si predsavzatia, ktoré prvého januára napíšem do kalendára veľkými písmenami. Ale ako u väčšiny ľudí, sú situácie, keď aj ja si poviem, že niečo musím zmeniť a podvedome sa mi núka termín od Nového roku. Aj keď som si to nenapísal, tak viem, že v tomto roku si chcem nájsť viac času na svojich najbližších a urobiť si poriadok v množstve fotografií, ktoré mám.

V pracovnom živote sú to skôr plány ako predsavzatia. Ale jedno predsavzatie mám. Chcem maximálnou mierou prispieť na vytváraní dobrých medziľudských vzťahov v pracovnom kolektíve.

Jozef Minárik
predseda ZZV OZ DLV

Nový rok je príležitosťou na stanovenie nových cieľov a predsavzatí. Ja osobne si zvlášťne predsavzatia nestanovujem, ale predseda, mojou túžbou je zosúladiť svoje pracovné, odborárske povinnosti s rodinnými tak, aby v zdraví som bol prospešným kolegom, klientom na pracovnej pozícii, ktorú vykonávam.

Nakoľko sa rozrastá aj moja rodina, už mám aj titul deda, tak som rád, keď môžem svojej rodine

Nový rok je príležitosťou na nový začiatok, nové ciele v osobnom i pracovnom živote. S akými predsavzatiami ste vstúpili do roku 2017.

poskytnúť zázemie.

Žijeme v uponáhľanej dobe, kedy nároky nielen v práci, ale aj v súkromí sa zvyšujú, ale snažím sa nájsť sám v sebe rovnováhu a čas pre každého, ktorý má moju spoločnosť rád.

Všetkým pracovníkom Lesov SR želám veľa zdravia, osobnú, pracovnú a rodinnú pohodu, ktorá je pilierom pre spokojný každodenný život...

Ing. Peter Zima
vedúci Odboru HÚL
a certifikácie

Nezvyknem si dávať predsavzatia do nového roku, aj keď sebakriticky musím priznať, že vždy je čo zlepšovať.

Novoročné predsavzatia mi zvyknú určovať moja manželka a moje dve dcéry, ktoré samozrejme najlepšie vedia, čo by som mal v novom roku urobiť a v čom sa zlepšiť.

Tak mi už len zostáva, aby som z toho splnil čo najviac.

V novom roku mám však pranie pevného zdravia seba, svojim blízkym, priateľom a kolegom.

Vstúpil som už do veku, kedy toto pranie je ozaj úprimné, uvedomujúc si jeho potrebu pre kvalitný rodinný a pracovný život.

Ako dlhoročného pracovníka v oblasti hospodárskej úpravy lesa ma samozrejme trápi pretrvávajúca nejasná situácia s vyhotovovaním PSL (LHP), najmä s jeho financovaním.

Preto by ma potešilo, ak by rok 2017 bol rokom, kedy sa táto problematika vyrieši a vyhotovovateľa PSL budú môcť v klude vykonávať svoju činnosť v prospech našich lesov.

Ing. Jozef Sedlák
riaditeľ OZ Košice

Prečo si vlastne dávať novoročné predsavzatia? Na to, aby sme v priebehu roka mali čo nesplniť, alebo si to zľahčiť.

V osobnom živote sa chcem v novom roku viac venovať pohybovým aktivitám a lepšej organizácii osobného času. V pracovnom živote chcem udržať doteraz dosiahnuté výsledky, poprípade zlepšiť kvalitu obhospodarovania nám zverených hodnôt.

Ing. Ľuboš Németh
ekonomický riaditeľ

Predsavzatia sú sluby, ktoré dávame sami seba na Nový rok... a väčšinou ich nedodržiavame. Takéto predsavzatia si nedávam.

Dôležité sú skôr dlhodobé plány, vízie a úlohy, ktoré človek musí urobiť, aby dosiahol svoj cieľ. No tieto sa zväčša rodia dlhodobou a nesúvisia s prvým januárovým dňom. V pracovnom živote je pre mňa najdôležitejšie po minuloročných vysokých investíciách finančne zastabilizovať podnik tak, aby aj v prípade väčších výpadkov tržieb mohol bezproblémovo fungovať. Prvé kroky k tomuto cieľu sme už s kolegami urobili.

Milé kolegyně, vážení kolegovia.

Začiatok roka je vhodný čas na zhodnotenie toho, čo sa nám v minulom období podarilo a naopak, čo si vyžaduje našu pozornosť a zlepšenie. Dovoľte mi preto, aby som sa vám všetkým poďakoval za vašu prácu a výsledky, ktoré sme spoločnými silami dosiahli v roku 2016.

Podnik LESY Slovenskej republiky prežil v roku 2016 mimoriadne turbulentné obdobie, najmä čo sa týka zmien v najvyššom vedení podniku. V priebehu roka podnik riadili štyria generálni riaditelia, traja ekonomickí a traja obchodní riaditelia, zmeny niekoľkokrát nastali v organizačnej štruktúre generálneho riaditeľstva a v neposlednom rade došlo aj k výmenám na niektorých postoch riaditeľov odštepných závodov. Zmeny sú však súčasťou nášho života a prinášajú so sebou aj množstvo pozitív. Sú príležitosťou na zlepšenie súčasných postupov, procesov, a tiež prístupu niektorých zamestnancov k svojim povinnostiam a je isté, že tomu bude tak aj v tomto prípade.

Ako sme v roku 2016 hospodárili? I keď presnejšie čísla budú známe až o niekoľko týždňov, môžeme skonštatovať, že pôvodný zámer aj rebalancovaný hospodársky plán podnik splnil. Aj preto bolo možné po dohode s ministerstvom, zástupcami odborov a v súlade s kolektívnou zmluvou vyplatiť mimoriadnu mzdu vo výške 24% vymeriavacieho základu. Myslím si, že takúto informáciu o dobrom hospodárení podniku

ocenila väčšina z vás.

Po koncoročných oslavách Vianoc a Silvestra sme už vstúpili do nového roku, ktorý bude pre LESY Slovenskej republiky náročný. Na jednej strane sa nároky na podnik zvyšujú a očakáva sa, že bude plniť okrem iných aj sociálne funkcie. Na druhej strane je plánovaná ťažba, a tým aj tržby za drevo nižšia ako v predchádzajúcich rokoch a zároveň odberatelia očakávajú stabilné ceny dreva na nižšej úrovni ako v susedných štátoch.

Je vopred zrejmé, že všetky požiadavky a očakávania sa nedajú naplniť, nakoľko výška ťažby dreva je daná možnosťami našich lesov. Obchod pre rok 2017 je už na-

plno rozbehnutý a dáva dobrý predpoklad k tomu, aby sme zaistili finančnú stabilitu podniku. Nie je to však jediný zdroj príjmu, ktorý je možné navýšiť. Pre podnik je stále významný zdroj navýšenia tržieb a znížovania nákladov odkrývajúce a využívanie vnútorných rezerv. A k tomu viedli aj viaceré už uskutočnené zmeny a posilňovanie kontrolných činností. Lesy, ktoré obhospodaruje, tu rastú celé generácie. Kým strom narastie, trvá to sto rokov. Je preto našou povinnosťou nájsť tých niekoľko minút na to, aby sme ho čo najlepšie zhodnotili, aby práca našich predchodcov nebola zbytočná.

LESY Slovenskej republiky sú jeden z najväčších štátnych podnikov a svojou činnosťou ovplyvňuje prostredníctvom zásahov v prírode takmer všetkých obyvateľov Slovenska. Je preto našou povinnosťou správať sa tak, aby negatívne dopady nášho hospodárenia boli iba krátkodobé a pokiaľ možno čo najmenšie. Je potrebné, aby po ukončení prác našich dodávateľov nezostali nedokončené činnosti, extrémne rozbité cesty či dokonca komunálny odpad, haluzina...

Vážení spolupracovníci. Som presvedčený, že napriek všetkým prekážkam, ktoré na podnik LESY Slovenskej republiky čakajú, sa nám podarí spoločnými silami zvládnuť tieto výzvy a dokázať, že my, ktorí sme tu, patríme k najlepším obhospodarovateľom lesov. K tomu Vám všetkým želim do nového roku veľa zdravia a tvorivých síl v prospech podniku a celej spoločnosti.

Lesu zdar
Marian Staník

Kolektívna zmluva na rok 2017 priniesla päť dní dovolenky navyše

V stredu 4. januára podpísal generálny riaditeľ podniku Marian Staník spolu s predsedom združenia závodných výborov odborového zväzu drevo-lesy-voda (ZZV OZ DLV) Jozefom Minárikom kolektívnu zmluvu pre rok 2017. Aké zmeny prinieslo kolektívne vyjednávanie pre zamestnancov?

Zásadnou a najviac viditeľnou zmenou je zvýšenie základnej výmery dovolenky o päť dní nad rámec stanovený v §103 Zákonníka práce. Odbory sa na tejto úprave dohodli s vedením podniku napriek tomu, že v niektorých prípadoch zamestnanci nestihli vyčerpať ani doterajší počet dovolenkových dní.

Prínosom pre všetkých zamestnancov, ktorý uvidia už v prvej výplate za mesiac január, je rast tarifných miezd o dve percentá pri TH zamestnancoch a o štyri percentá pri zamestnancoch zaradených v kategórii R. Zároveň sa zaviedol z dôvodu posúvania veku odchodu do dôchodku nový platový stupeň pri odpracovaní viac ako 37 rokov.

Zvýšené odchodné do dôchodku kolektívna zmluva zjednotila s úrovňou zvýšeného odstupného, vrátane počtu odpracovaných rokov. (Od 5 – 10 rokov – 6 násobok priemerného zárobku, 10-20 rokov – 7násobok, viac ako 20 rokov – 8 násobok) V oboch

prípadoch však platí podmienka, že zamestnancovi, ktorý po nadobudnutí nároku na starobný dôchodok neskončí pracovný pomer dohodou do konca mesiaca, v ktorom mu nárok na dôchodok vznikol, zvýšené odstupné ani odchodné nepatrí.

Na rozviazanie pracovného pomeru v mesiaci, v ktorom vznikol zamestnancovi nárok na dôchodok, je viazaná aj jubilejná odmena pri dovŕšení dôchodkového veku podľa § 48 kolektívnej zmluvy.

Nová kolektívna zmluva vracia do odmeňovania aj príplatok za prácu v sobotu vo výške 25 percent, ktorý bol v minulosti súčasťou Zákonníka práce.

Ako je spokojný s výsledkom kolektívneho vyjednávania predseda ZZV OZ DLV? „Rokovania sú vždy o kompromisoch. Naše požiadavky najmä v zvýšení platov boli vyššie, no našli sme riešenie vo vyplatení vyššej

koncoročnej mimoriadnej mzdy, ako bola pôvodne navrhovaná,“ skonštatoval Minárik. Generálny riaditeľ Marian Staník vyzdvihol dôležitosť sociálneho zmieru. Kolektívna zmluva je podľa neho kompromisom, ktorý zohľadňuje požiadavky odborov a ekonomické možnosti podniku.

-vr-

Podpis kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa

Dražby cenných sortimentov nesklamali

Koncom novembra sa na šiestich odštepných závodoch (Šaštín, Košice, Prešov, Sobrance, Rimavská Sobota, Kriváň) uskutočnili opäť po roku jesenné dražby cenných sortimentov. Závody ponúkli odberateľom spolu 1754,64 m³ výrezov najmä v drevinách dub, jaseň, buk a smrekovec.

Najvyššie priemerné speňaženie dosiahli závody už tradične u duba, kde sa kubík predal priemerne za viac ako 400 €. Najvyššiu cenu za jeden kus dosiahli na OZ Šaštín, kde dub o dĺžke 12,3 m a priemere 60 cm predali za viac ako 2000 €. Celková priemerná cena všetkých drevnín sa vyšplhala na 260 € za meter kubický.

-vr-

drevina	m ³	spolu tržby €	priemerné speňaženie v €/m ³
dub	759,26	313635,41	413,08
jaseň	303,74	50417,50	165,99
buk	293,20	29689,32	101,26
smrekovec	142,39	19304,28	135,57
agát	122,98	12850,78	104,49
javor	93,31	23815,37	255,23
čerešňa	29,05	5110,03	175,90
hrab	4,44	469,98	105,85
jelša	3,65	258,91	70,93
jedľa	2,11	179,35	85,00
brest	0,51	77,52	152,00
SPOLU	1754,64	455808,45	259,77

Najvyššia cena za meter kubický

OZ	Drevina	dĺžka	priemer	m ³	Cena za m ³
Rimavská Sobota	dub	4,10	79	1,73	801
Prešov	dub	3,70	83	1,73	720
Šaštín	dub	3,60	82	1,64	721
Šaštín	dub	4,10	68	1,28	710
Prešov	javor	8,50	58	2,13	700
Šaštín	dub	12,30	60	2,98	701
Košice	javor	8,00	65	2,53	700
Rimavská Sobota	dub	3,20	70	1,06	701

Najvyššia cena za kus

OZ	drevina	dĺžka	priemer	m ³	€
Šaštín	dub	12,30	60	2,98	2 089
Košice	javor	8,00	65	2,53	1 771
Prešov	javor	8,20	63	2,43	1 604

Lesnícky skanzen privítal v roku 2016 viac ako 50.000 ľudí

Jedinečné múzeum v prírode privíta cez svoje brány každoročne veľa spokojných návštevníkov, ktorí sa sem radi vracajú. Najviac ľudí však priláka každoročne kultúrno – spoločenské podujatie Deň stromu, ktoré organizujú LESY SR, š.p. vždy začiatkom júla. Počet návštevníkov sa v posledných rokoch ustálil na približne 15.000 – 17.000 ľudí, pričom v roku 2016 sa pohybovala na hornej hranici tohto rozpätia.

V uplynulom roku 2016 prišli do skanzenu turisti z 19 rôznych krajín Európy. Najviac ich bolo z Českej republiky, nasledujú Maďari a Nemci. Raritou sú návštevníci z Juhoafrickej republiky a z Južnej Kórey. Skanzen vo Vydrowskej doline pri Čiernom Balogu navštívilo vlani 51.428 návštevníkov. Napriek tomu sa návštevnosťou nepodarilo prekonať rekordný rok 2011, kedy brány skanzenu privítali 61.450 návštevníkov. Po veľkom nápoře v roku 2011 prišlo v nasledujúcich rokoch poklesu na cca 45.044, k opätovnému vzostupu prišlo v roku 2014. V sezóne 2016,

od 1. mája do 30. septembra si prišlo skanzen pozrieť najviac ľudí v mesiacoch jún, júl, august – bolo ich cez sedem tisíc. V začiatku sezóny prišlo skoro dvakrát viac detí ako dospelých. Počas letných prázdnin prišlo viac dospelých návštevníkov.

Náučný chodník, ktorý prechádza celým skanzenom, ponúka návštevníkom na viac ako štvorkilometrovej trase a 83 zastávkach oddych, poučenie a zábavu v lone prírody. Prezentujú históriu, pestovanie a význam lesa, jeho životodarné funkcie a krásy, ale aj prácu lesníkov, ktorí ho chránia a využívajú. Každoročne sú inštalované novinky vo forme exponátov, alebo informačno – náučných panelov. V roku 2016 bola novinkou stromová aleja členských štátov EÚ, nová danielia obora a vyhliadková veža pri Minilande.

V tomto roku plánujú LESY SR, š.p. inštalovať pri suchej rizni, lanovku na krátke drevo „lasocabel“. V lesníckom minisvete - Minilande pribudnú nové zmenšeniny ľudových domov-zrubov, budova Lesnej správy na Dobroči, miniatúra lesnej lanovky, dobudujú sa kamenné chodníky a oplotenia. Novinkou bude tiež maketa vodnej, jednolistovej píly, stroj na prípravu štiepky Trelan DL – 18, od OZ Vranov, a tiež aj prvý traktor používaný v lese na približovanie dreva Zetor 50. Pribudnúť by mali informačné panely o hrabliach a o stromoch ako alergénoch.

„Lesnícky skanzen je vo Vydrowskej doline

od roku 2002. Tí, ktorí ho začali budovať a aj tí, ktorí sa starajú o jeho prevádzku v súčasnosti ho vytvorili a tvoria pre poučenie, zábavu a zregenerovanie síl. Všetci ste tu vítaní a radi Vám ho predstavíme,“ uviedol vedúci Lesníckeho skanzenu Michal Kofira.

Milota Nádorníková

Čo priniesol rok 2016

JANUÁR

- 11.1. - 05.02. Otvorenie výstavy Medveď hnedý Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen
- 18.01. podpísanie Kolektívnej zmluvy na rok 2016

FEBRUÁR

- 06.02. 13. ročník – Novoškých furmanských dní
- 11.2. - 01.04. výstava Etudy z dreva XVII. - Drevený bytový doplnok Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen

MAREC

- 21.03. Medzinárodný deň lesov - súťaž S múzeom do lesa Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen

APRÍL

- 03.04 - 07.04. Silva Regina v Brne - po štyroch rokoch sa veľtrhu zúčastnili aj LESY SR, š.p.
- 04.04. generálnym riaditeľom štátneho podniku LESY SR, š.p. sa stal Ing. Jozef Bystriansky
- 22.04. 10. ročník Lesníckych dní vo Zvolene s mottom „Zelená dekáda - rastieme ďalej!“
- 27.04. Žemberovský dom v Banskej Štiavnici – bol vyhlásený za 44. významné lesnícke miesto

MÁJ

- 01.05. 14. ročník - Otvorenie Vydrovskej doliny pri Čiernom Balogu
- 10.05. LIDL Les – ďalší ročník úspešnej spolupráce pri výsadbe stromov so spoločnosťou LIDL (lesná správa Malužiná)
- 16.05. otvorenie novej cyklotrasy na ceste medzi Tisovcom a Pohronsou Polhorou
- 27.05. NAJ HORÁR - 12. ročník celoslovenskej súťaže lesníkov na Donovaloch

JÚN

- 02.06. Čo šepká les – súťaž pre deti OZ Žarnovica
- 09.06. - 12.06. Poľovníctvo a príroda 2016 , celoštátna poľovnícka výstava v Nitre
- 16.06. Výstava zhodov Nízke Tatry – lesná správa Čierny Váh

JÚL

- 06.07. generálnym riaditeľom štátneho podniku LESY SR, š.p. sa stal Ing. Jozef Staško
- 08.07. Memorandum o porozumení a spolupráci v oblasti lesníctva
- 09.07. Deň stromu - Sviatok všetkých, ktorí majú radi les – Celoslovenské stretnutie lesníkov v Čiernom Balogu
- 14.07. OZ Kriváň – kosenie lúky chráneného areálu Dolná Zálomská

AUGUST

- 05.08 - 06.08. 22. ročník Oravského pohára DREVORUBAČ 2016
- 18.08. - 21.08. LESY SR na Agrokomplexe 2016
- 26.08. odhalenie pamätnej tabule Jilemnického horára v Starej doline

SEPTEMBER

- 14.09. 16. ročník streleckej súťaže o pohár generálneho riaditeľa
- 17.09. slávnostné otvorenie obnoveného náučného chodníka Majdán v Horných Orešianoch
- 27.09. - 30.09. 20. ročník odborného veľtrhu LIGNUMEXPO a 16. ročník výstavy LES

OKTÓBER

- 05.10. novým generálnym riaditeľom sa stal Ing. Marian Staník
- 15.10. – 16.10. 3. ročník turistického prechodu „Lesníckym chodníkom Jozefa Dekréta Matejovie Pilsko - OZ Námestovo
- 19.10. - 20.10. odhalené 46. významné lesnícke miesto - Pamätníky Ľudovíta Greinera
- 27.10. Pietny akt v Symbolickom cintoríne Lesníckeho skanzenu v Čiernom Balogu

NOVEMBER

- 09.11. Stretnutie generálnych riaditeľov EÚ zodpovedných za lesníctvo v Topoľčiankach
- 14.11. Jedlička z Horných Orešian pre Brusel
- 15.11. - 16.11. 11. ročník stretnutia lesných pedagógov - Sympóziu lesnej pedagogiky v Osrbí
- Generálny riaditeľ Marian Staník vymenoval ku dňom 16.11.2016 a 1.12.2016 do funkcie nových riaditeľov odštepných závodov.

DECEMBER

- 02.12. Oslavy 70. výročia založenia OZ Sobrance
- 05.12. Oficiálny začiatok 12. ročníka celopodnikovej akcie Stromček pod stromček

Odštepny závod Sobrance si pripomenul 70. výročie

Nepatrí medzi najstaršie závody podniku, no napriek tomu už má na čo spomínať. Lesníci najvýchodnejšieho odštepneho závodu podniku LESY Slovenskej republiky si v piatok 2. decembra pripomenuli 70 rokov od jeho založenia.

Viac ako stovka zamestnancov a bývalých zamestnancov OZ Sobrance sa zišla v Pivnici Tibava, kde na nich čakal bohatý kultúrny program, ktorý zabezpečil zbor lesníkov s tradičnými piesňami z regiónu, a tiež spevácky zbor Pro musica a Magnólia s opernou sólistkou Ivetou Matyášovou. Sobraneckých lesníkov prišiel pozdraviť aj predseda dozornej rady podniku a vedúci služobného úradu Ministerstva pôdohospodárstva Jaroslav Regec.

Riaditeľ odštepneho závodu Jozef Staško prezentoval históriu aj súčasnosť závodu, ktorý v súčasnosti obhospodaruje 38-tisíc hektárov lesa a ročne vyťaží takmer 150-tisíc kubických metrov dreva.

A ako vlastne k vytvoreniu OZ Sobrance došlo?

V roku 1921 vznikli Československé štátne lesy a majetky so sídlom v Prahe. Na území východného Slovenska sídlilo riaditeľstvo v Solivare. V okolí Sobraniec boli však lesy prevažne súkromné, obecné, urbárske a cirkevné. Štátne lesy boli v okolí obcí Petrovce a Husák, organizačne však patrili pod riaditeľstvo v Užhorode.

V roku 1894 bola daná do prevádzky lesná železnica v Remetských Hámroch. Pôvodne ju dal postaviť gróf Károly, od ktorého ju kúpil spolu s lesmi gróf Sztáray a od neho grófka Vanderbiltová v roku 1908. Pokroko vo zmysľajúca grófka dala v roku 1924 vybudovať na brehu Morského oka kaštielik, ktorý slúži dodnes. Od roku 1945 prevzalo

celý majetok Gladys Vanderbilt – Széchenyi vrátane železničky Riaditeľstvo štátnych lesov a majetkov v Solivare. Železnica bola likvidovaná ako jedna z posledných na Slovensku v roku 1969. Ďalšie lesné železnice boli prevádzkované v okolitých lesoch obcí Hlivišťa, Ruská Bystrá a Koňuš. Po roku 1945 boli lesné majetky Nemcov, Maďarov a kolaborantov konfiškované. Vytvorili sa tzv. vnútrené správy skonfiškovaných lesov.

V roku 1946, presnejšie 7. novembra, bola vytvorená Správa štátnych lesov v Michalovciach ako predchodca lesného závodu v Sobranciach.

Neskôr sa výmera štátnych lesov postupne zväčšovala. Samotné Riaditeľstvo štátnych lesov v Sobranciach vzniklo v roku 1948 ako organizačná jednotka Ústredného riaditeľstva Štátnych lesov a majetkov v Prahe a Bratislave. Dopyt po odborne vzdelaných pracovníkoch viedol k založeniu Vyššej lesníckej školy v Remetských Hámroch, ktorá sem bola v roku 1952 presťahovaná z Humenného. Škola však v roku 1956 vyhorela a študenti boli premiestnení do škôl v Lip-

ovskom Hrádku a Banskej Štiavnici.

Po roku 1948 prešli lesy v správe štátu množstvom organizačných zmien. V roku 1958 boli zákonom zrušené všetky pozemkové spoločenstvá a obhospodarovanie lesného majetku prebrali lesné závody. Od roku 1991 sú tieto majetky prinavracané pôvodným vlastníkom. Posledný model riadenia bol vytvorený v roku 1999, kedy zaniklo sedem menších štátnych podnikov a vznikol jeden podnik s 26 odštepnými závodmi, vrátane odštepneho závodu so sídlom v Sobranciach.

V roku 2008 bola z odštepneho závodu Košice k odštepnému závodu Sobrance pričlenená Lesná správa Slanec. V súčasnosti má odštepny závod Sobrance spolu šesť lesných správ (Sečovce, Porúbka, Strážske, Ublá, Remetské Hámre, Slanec) a tri expedičné sklady (Michalovce, Sečovce, Slanec).

Zbor lesníkov dospel, prezentácia sa skončila... spomínanie na časy minulé a debata utíchlí. Čo popísať? Najmä kvalitných zamestnancov, múdre vedenie a ďalších 70 rokov kvalitného a odborného obhospodarovania našich lesov Sobrančania!

-vr-

Doc. Ing. Elemír Gogola, CSc., 90. nedožitá narodeniny

V januári 2017 si pripomínáme nedožitú narodeninu docenta Katedry ochrany lesa a poľovníctva na Technickej univerzite vo Zvolene Elemíra Gogolu.

Známy slovenský vedec, entomológ a vysokoškolský pedagóg sa narodil 27. januára 1927 v Lednických Rovniach. Po absolvovaní základnej školy pokračoval na Gymnáziu v Trnave, kde maturoval v tesne povojnovom období roku 1946. Letopočet neprial mladým ľuďom, a tak možno plánovite, možno necielene sa ocitol na Lesníckej fakulte Vysokej školy lesníckeho a poľnohospodárskeho inžinierstva v Košiciach. Titul lesného inžiniera tu získal v roku 1951 a nikde neodchádzal, ostal na fakulte na Ústave ochrany lesa ako

asistent. Po známom premiestnení školy do Zvolena a do Nitry v roku 1952, prechádza aj so svojou Katedrou ochrany lesa na novú Vysokú školu lesnícku a drevársku vo Zvolene. V rámci externej aspirantúry študoval pod vedením prof. Pfeffera na bývalej Vysokej škole zemiedelskej v Prahe, kde roku 1963 úspešne obhájil kandidátsku dizertačnú prácu a získal vedeckú hodnosť kandidáta vied. Na docenta sa habilitoval v roku 1971.

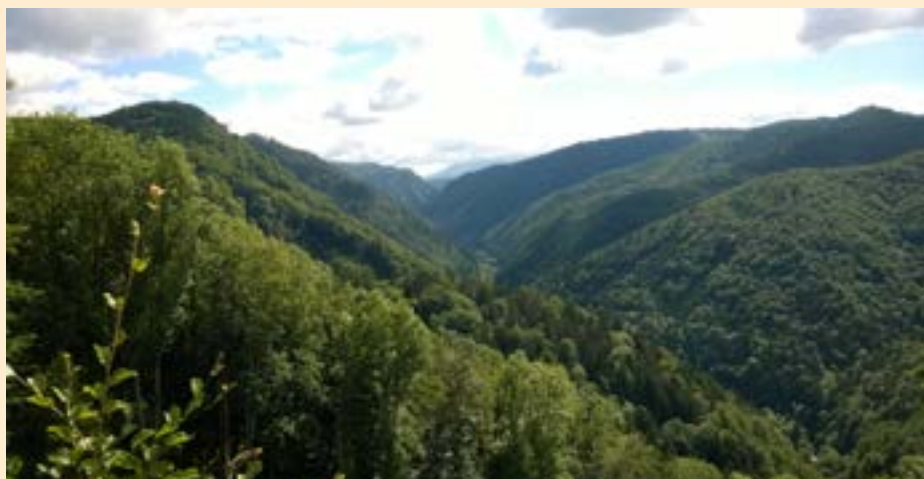
Okrem výchovy lesných inžinierov sa podieľal aj na výchove vedeckých aspirantov a doktorandov. Dokázal úspešne zvládnuť povinnosti v rôznych odborných komisiách, spoločenských organizáciách a v akademickej funkcii prodekana Lesníckej fakulty (1971-1975), ako aj riaditeľa Vedecko - výskumného ústavu lesníckeho pri Lesníckej fakulte VŠLD vo Zvolene.

Profesionálne sa venoval predovšetkým výskumu hmyzích škodcov lesných drevín a ochrane lesa proti nim. Pri riešení otázok autekológie, demekológie a gradológie týchto škodcov, najmä obalovača jedľového, mnišky veľkohlavej, druhov čelade podkôrníkovitých na jedli a iných škodcov, získal mno-

ho cenných výsledkov, ktoré boli pozitívne hodnotené u nás doma i v zahraničí. Jeho prácu ocenila naša spoločnosť mnohými oceneniami. K najvýznamnejším patrilo štátne vyznamenanie „Za obetavú prácu pre socializmus“, „Budovateľ socialistického lesníctva“, Verejné uznanie III. stupňa za zásluhy o rozvoj telovýchovy a športu, Čestné uznanie za obetavú prácu pre rozvoj turistiky. Vedenie Vysokej školy lesníckej a drevárskej ocenilo jeho prácu pamätnou plaketou Jána Amosa Komenského.

Výsledky svojich výskumov publikoval v niekoľkých desiatkach pôvodných vedeckých prác, referoval o nich na vedeckých konferenciách, sympóziách doma i v zahraničí. Okrem toho je autorom viacerých hodnotných učebných textov, odborného filmu o ochrane lesa a spoluautorom dvoch knižných publikácií, z toho jedna v zahraničí, v oblasti entomologickej terminológie. Bol členom výboru Slovenskej entomologickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied a predsedom jej stredoslovenskej pobočky.

Viliam Stockmann

19.- 21.3.2017 Štrbské Pleso

Záujemcovia o účasť za podnik LESY SR
kontaktujte do 15.2.2017 Ing. Mariana Jagerčička
E-mail : marian.jagercik@lesy.sk
Tel.: 0918/444 163

53. ročník Venerovského memoriálu

Okrúhly vrch – historicky cenná lokalita

45.

LESY Slovenskej republiky štátny podnik

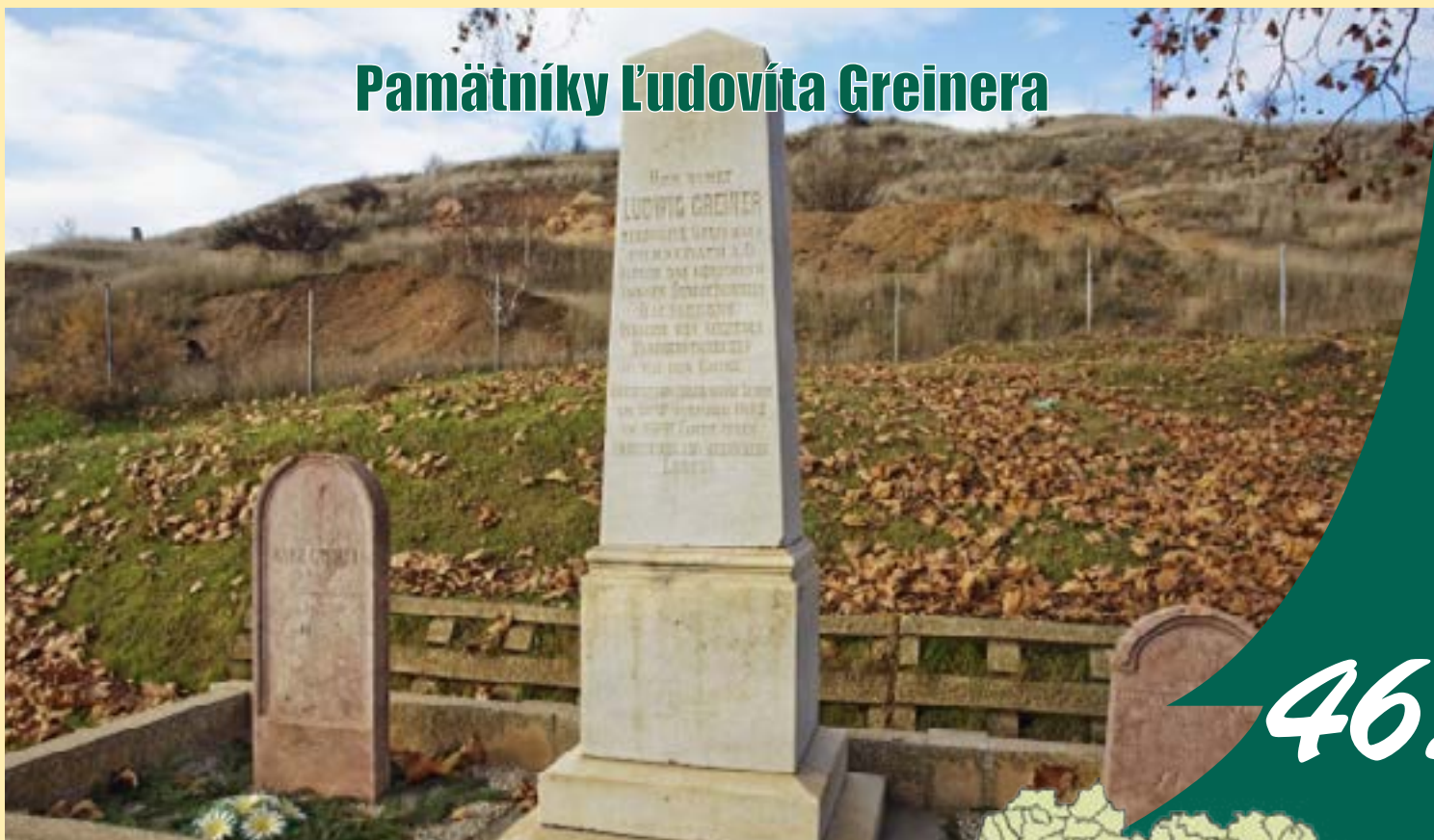
Odštepný závod Košice
044 19 Ruskov
Okres Košice
(N 48°40'37,8" E 21°29'12,7")

www.lesy.sk

Pamätníky Ľudovíta Greinera

46.

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik

Odštepný závod Revúca
050 01 Revúca
Okres Revúca
(N 48°40'52,17" E 20°7'0,42")

www.lesy.sk

Okrúhly vrch, historicky cenná lokalita

v Slanských vrchoch, severne od obce Slančík je zarastená vyvýšenina, ktorej základ tvoria pozostatky loveckého zámčoku grófa Štefana Forgáča (1854-1916). Impozantná

dvojpodlažná budova s 55 izbami, terasou, vežou s cimburím a exotickým parkom s fontánami, bola obohatá kovovým ozdobným plotom, ktorého brána sa otvárala v nedeľu kvôli promenáde. K úplnému zničeniu kaštieľa došlo počas druhej svetovej vojny a po januári 1945 kedy v starom grófskom sídle zriadili Rusi väzenský tábor. Zvyšky budovy boli asanované 1985. Zámček dal postaviť koncom ešte 19. storočia Štefan Forgáč, potomok jedného z najznámejších šľachtických rodov Uhorska, ktorého do-

movom bol kaštieľ v Slanci. Jeho rodina vlastnila kaštieľ v Nižnej Kamenici, Svinici, Bačkove, Mándoku a palác na Hlavnej ulici v Košiciach. Štefan Forgáč sa aktívne venoval ovocinárstvu, lesníctvu, spracovaniu dreva, skla, chovu dobytky, maľoval prírodné scenérie i kone, veľa čítal, bol zručným hodinárom, fotografom a miloval hudbu. V roku 1912 dal doviezť z Berlína cenný americký píšťalový organ (od Choralian Company), ktorého jedna časť je v kostole v Ruskove a druhá v kostole v obci Kokošovce. Miestom

posledného odpočinku grófa sa stal Okrúhly vrch, kde si nechal vybudovať hrobku. Tá bola zničená a grófove pozostatky i náhrobný kameň previezli do Ruskova. Ním vymrela slanská vetva Forgáčovcov po meči (1916). Okrúhly vrch bol vyhlásený za významné lesnícke miesto 27.8.2016.

Pamätníky Ľudovíta Greinera

predstavuje náhrobný kameň na cintoríne v Jelšave, pamätná tabuľa na budove radnice v Jelšave, kaštieľ Coburgovcov – sídlo riaditeľstva koháryovsko-coburgovského veľkostatku a Pamätná izba Ľudovíta Greinera v sídle OZ Revúca. Ľudovít Greiner sa narodil

v r. 1796 v Lichtentanne v Nemecku a bol nielen popredným lesným hospodárom na Slovensku, bol tiež tvorcom Greinerovho výškomeru na meranie stromov a spresnil aj výšky tatranských štítov. Ako prvý zistil, že Gerlachovský štít je najvyšší z tatranských vrchov. Ako syn evanjelického farára, študoval na gymnáziu v Saalfelde, na lesníckom učilišti v Dreissigackerre. Bol lesníkom v Baumgartene, lesným taxátorom u kniežata Lubomirského vo Volyni a v Podolsku, spravoval lesný majetok a splavovanie dreva na majetkoch regenta Ernsta Grein-

berga. Bol menovaný riaditeľom coburgovských lesných majetkov v Jelšave, za lesmajstra (1828), za lesného radcu (1853) a bol aj podpredsedom Uhorského lesníckeho spolku (1852-1857). Na koháryovsko-coburgovských majetkoch v Uhorsku presadzoval moderné princípy obhospodarovania lesov, zorganizoval ich správu, sústredil sa na dôkladné zameranie, zmapovanie a popísanie porastov, rozvinul vypracovanie dlhodobých lesných hospodárskych plánov. Obnovoval a zveľadoval lesy poškodené ťažbou pre bane, hutí a železiarne.

Podarilo sa mu dosiahnuť oddelenie správy lesov od poľnohospodárstva (1853). Zomrel 28.10.1882 v Jelšave. Pamätníky boli vyhlásené za významné lesnícke miesto 19.-20.10.2016.

Kurzy prežitia v lese

Kurzy, školenia, prednášky, porady... Niekedy plné dôležitých informácií, inokedy len reklamné sedenia s cieľom výhodne či nevýhodne niečo predať alebo presadiť. Takto to v dnešnom svete beží. A potom sa niet čo čudovať, že ľudia unavení a vyčerpaní hektickou dobou hľadajú relax v prírode a ani sami nevedia, že využívajú mimoprodukčné funkcie manažovaných lesov. Lenže príroda nie je vždy len o ideálnom počasí, o krásnych výhľadoch a túry sa nedajú naplánovať na minúty či sekundy. Čo vtedy ak sme nútení prečkať noc v lese?

Práve touto myšlienkou sa čiastočne zaoberá nový projekt štátneho podniku LESY Slovenskej republiky, ktorého názov je zároveň titulkom článku. Vznikol z potreby vytvoriť celodňový ucelený program, ktorý by bolo možné ponúknuť školám, letným táborom alebo firmám vo forme teambuildingových aktivít. Ten by mal okrem samotnej propagácie lesníctva, priniesť kúsok dobrých a osvedčených rád, ako sa správať v lese a ako sa čo možno najlepšie do lesa pripraviť.

Rok 2017 bude pre projekt viac menej skúšobný. Na začiatok obstaráme materiálové vybavenie pre jednu skupinu. Pomôcky na zabezpečenie projektu budú umiestnené na GR odkiaľ sa bude podľa aktuálnej potreby zapožičiavať OZ. Pre zabezpečenie tohto programu je potrebná prítomnosť štyroch lesných pedagógov alebo lesníkov.

Na plánovanom stretnutí komunikátorov a koordinátorov lesnej pedagogiky si bližšie predstavíme metodiku a aj samotné materiálové zabezpečenie jednotlivých pripravených aktivít a spoločne sa zameriame na zistenie prípadných nedostatkov, ktoré sa pri plánovaní môžu vyskytnúť.

O čom kurzy prežitia v lese sú?

Celodňový program pozostáva z viacerých aktivít, ktoré sú zamerané nielen na lesné prostredie, ale tiež na prácu lesníkov, poľovníkov a na to, ako sa správať v lese. Cieľom nie je nielen byť tou najrychlejšou zo súťažiacich skupín, ale sa aj niečo naučiť. Najskôr je potrebné vytvoriť štyri rovnocenné družstvá, ktoré sa zúčastnia všetkých pripravených aktivít.

Každý účastník sa naučí ako správne zasadiť strom, a potom bude mať možnosť vyskúšať si to na čas, rovnako ako montáž feromónového lapača, či zbíjanie vtáčích krmidiel a búdok. Ďalšej aktivite bude predchádzať krátka prednáška o starostlivosti o zver s pár príkladmi toho, čo lesníci a poľovníci pre zver počas roka robia a následne príde na rad samotná aktivita športovo zameraná na lov zveri pomocou lukov a pripravených terčov. Keďže „zver je ulovená“, treba pripraviť ohnisko a založiť oheň bez použitia zápaličiek či zapalovača. Tu treba klásť hlavný dôraz na to, že v lese sa nesmie zakladať oheň, ale ak je to pre človeka nevyhnutné, treba nájsť otvorené priestranstvo, zbaviť ho trávnatého krytu, nazbierať kamene a vytvoriť čo najbezpečnejšie ohnisko tak, aby sa zabránilo škodám, ktoré požiare v lesnom prostredí dokážu napáchať. Súťažiaci nesmú zabudnúť na to, že čas je neúprosný, deň má len 24 hodín a tma v lese môže zastihnúť kohokoľvek. A keďže zver je „ulovená“, oheň je založený, treba nájsť a postaviť si príbytok, uschovať nezjedené jedlo podľa návodu tak, aby sme ním zbytočne nelákali divú zver. A nakoniec, dúfam, že ste si zapamätali čo všetko je dobré zbalit si na výlet do slovenských lesov a hôr.

A ak predsa len súťažiacim ostane ešte kúsok energie – pripravené sú tradičné lesnícke športové aktivity ako hod flintou do žita či metrovicou na diaľku, lesnícke lyže, chôdza na chodúľoch, strelba z gumipušky, či už tradičné kŕmenie diviaka alebo medveda.

-as-

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik spravuje a manažuje približne 900 000 ha lesa (cca 45 % lesov Slovenska). Hlavnou obchodnou činnosťou podniku je predaj listnatého a ihličnatého dreva. Pri obnove lesa podnik ročne vysadí 16 miliónov sadeníc lesných drevín a do vysadby a ochrany lesa investuje približne 20 mil. eur.

V roku 2015 štátny podnik vykonával právo poľovníctva v 76 poľovných revíroch s rozlohou 342 tis. ha, čo je 7,1 % z výmery poľovnej plochy SR. Z celkového počtu 76 poľovných revírov je 12 zvernic a 6 bažantnic. V r. 2015 bolo v režijných poľovných revíroch LESY SR, š. p. vyprázdňovaných cca 270 ton zveriny. Bol tiež povolený odlov 7 ks medveda hnedého, reálne sa odlovilo 5 ks.

LESY SR vo výkone „241 – poľovníctvo“ hospodáril v roku 2015 s výnosmi 3 268,51 tis. € (medziročný nárast +70,48 tis. €). Priame náklady 2 028,18 tis. € (medziročný pokles -58,51 tis. €). HV z priam. nákladov 1 240,33 tis. € (medziročný nárast +128,99 tis. €). V sledovanom období bol plán výnosov prekročený o 745,59 tis. €, plánovaný výsledok hospodárenia z priamych nákladov bol prekročený o 303,06 tis. €.

Lesník 1/2017

LESY Slovenskej republiky,
štátny podnik

LESNÁ PEDAGOGIKA a rok 2017 (1/2)

Milí kolegovia,

najskôr by som Vám všetkým chcela zaželať šťastný nový rok 2017 plný zdravia, šťastia, s množstvom pracovných úspechov a nových zážitkov, ktorých sú plné naše aktivity v oblasti lesnej pedagogiky a tiež práce s verejnosťou. Začiatkom roka 2017 nastali viaceré zmeny v oblasti lesnej pedagogiky, o ktorých by som vás v nasledujúcich riadkoch rada informovala.

Financovanie a vybavenosť lesných pedagógov

Vedenie podniku odsúhlasilo na zabezpečenie aktivít lesnej pedagogiky oproti minulému roku mierne navýšenie financií, za ktoré budú batohmi LP v priebehu prvého štvrťroku vybavení všetci certifikovaní lesní pedagógovia, ktorým tieto batohy pri skončení kurzu alebo v minulom roku neboli odovzdané. Okrem pôvodnej výbavy budú ruksaky obsahovať magnéziové kresadlo a Bambino šatku, ktorými budú späťne vybavení aj ostatní kolegovia. Následne sa budú dávať šiť polokoše (podľa vami nahlasovaných veľkostí) pre každého lesného pedagóga tak, aby sme na hromadných, ale aj individuálnych akciách boli identifikovateľní ako lesní pedagógovia a zároveň zamestnanci štátneho podniku LESY SR. Generálne riaditeľstvo zabezpečí aj univerzálne polokoše pre najaktívnejších lesníkov v oblasti LP mimo certifikovaných lesných pedagógov.

Odmeny a sladkosti pre účastníkov akcií

Na základe problémov s hotovosťnými nákupmi, s obmedzenou výškou možnosti vrátenia DPH, budú z úrovne GR zabezpečené centrálné sladkosti s firemným označením. Rovnako pre vás budú zabezpečené aj magnetky, kľúčanky a iné odmeny pre deti, kto-

ré pridelieme taktiež na základe požiadaviek a bilancovania aktivít LP z roku 2016. Tento rok by sa medzi Vás mali dostať aj dva druhy pracovných listov, ktoré vám v niektorých prípadoch uľahčia najmä prácu s deťmi za nepriaznivého počasia.

Pridelenie financií na OZ

Novinkou v tomto roku bude zmena v pridelovaní financií na jednotlivé štvrťroky. Po novom má každý závod k dispozícii 200 eur/rok, ktoré je potrebné minúť na materiál do 30.6.2016. V prípade, že by ste potrebovali zabezpečiť prepravu detí na jednotlivé akcie, výrobu búdok, prípadne krmidiel, rôznych tlačovín a. i. – toto sa bude riešiť až po schválení na GR.

Lesoučene

Koncom roku 2016 sme sumarizovali informácie o vybudovaných, prípadne možnostiach na vybudovanie LESOUČEBNÍ na jednotlivých OZ. Pokiaľ to bude možné, pokúste sa tieto priestory zahrnúť do plánov opráv OZ. V tomto, prípadne v nasledujúcich rokoch a následne sa budú zrenovované priestory postupne vybavovať tak, aby v priebehu nasledujúcich piatich rokov každý závod disponoval minimálne jedným takýmto zariadením.

Lesná pedagogika heslá a medzinárodné dni

Logo a heslá ako „Ľudia pre lesy, lesy pre ľudí“ či „Deň s LESMI Slovenskej republiky“ už poznáme nielen my, lesní pedagógovia a lesníci, ale stretlo sa s nimi na našich aktivitách aj veľké množstvo detí a iste si odniesli aj nejakú drobnosť či svoj vlastný výtvor, práve s týmto nápisom. Pre školy, ale hlavne verejnosť, sú však zaujímavé aktivity viažúce sa k nejakým významným napríklad svetovým alebo medzinárodným dňom. Preto by bolo zaujímavé zamerať a naplánovať aj viaceré aktivity LP počas týchto dní:

- 21.3. - medzinárodný deň lesov
- 22.3. - svetový deň vody
- 1.4. - medzinárodný deň vtáctva
- 22.4. - deň zeme
- 22.5. - medzinárodný deň biologickej rozmanitosti
- 27.6. - svetový deň rybárstva
- 20.10. - medzinárodný deň stromov

-as-

„Deň má 24 hodín a bez obeda 25“

Do všetkého, do čoho sa pustí, ide naplno. Športovec telom aj dušou. Na lyže sa postavil spolu s nástupom do povinnej školskej dochádzky a životom poľahky lyžuje aj napriek veku a zdravotným problémom. V roku 1979 okúsil na vlastnej koži preteky na Venerovského memoriáli a hneď vo svojej kategórii vyhral. V budove súčasného Generálneho riaditeľstva pracoval presne 35 rokov. Prešiel rôznymi pracovnými pozíciami a nakoniec sa zžil s problematikou BOZP. V našej pravidelnej rubrike vám bližšie predstavujem bývalého vedúceho referátu BOZP Petra Slobodníka.

Začneme už tradičnou otázkou. Pochádzate z lesníckej rodiny?

Nie, ... k lesom prišiel na inzerát. Rodičia - mama domáca, neskôr robotníčka v poľnohospodárskom družstve, otec robotník v Švermových železiarňach v Podbrezovej. Vyštudoval som strednú priemyselnú školu stavebnú, odbor vodohospodárske stavby. Po maturite v roku 1970 nastala otázka, kde sa zamestnať. Niekde v novinách som čítal inzerát, že „lesy“ závod Lesotechnických meliorácií a hradenia bystrín príjmu majstrov na stavby zahrádzania bystrín. Tak som sa prihlásil a hneď som tam aj nastúpil spolu s ďalšími dvomi spolužiakmi. Maturoval som 28. júna a prvého júla 1970 som nastúpil ku štátnym lesom. Bolo to v Banskej Bystrici, v záhrade terajšieho rektorátu UMB, kde stál vtedy taký montovaný „barák“. Tam som začal a tu vzdušnou čiarou asi dvesto metrov od miesta nástupu som skončil v budove dnešného generálneho riaditeľstva. Celú svoju pracovnú púť som prežil u štátnych lesov z toho v budove GR presne na deň 35 rokov. Po období vojenskej služby a následne činnosti na oddelení prípravy výroby bola v roku 1974 reorganizácia, tak som prestúpil do budovy terajšieho generálneho riaditeľstva do projekčnej kancelárie, kde som pracoval do roku 1979. Potom som prešiel na Oddelenie stavebnej výroby s pracovnou náplňou opravy a údržby budov, požiarnej ochrany, následne k tomu „prišla“ aj ekológia - ochrana vôd, neskôr odpadové hospodárstvo a ochrana ovzdušia. Samozrejme, zo začiatku to bola pre všetkých novinka. Podľa môjho názoru v tom čase - v 60-tich a 70-tich rokoch intenzívny rozvoj mechanizácie a dopravy v lesníctve nekopírovala výstavba opravárenských, parkovacích a garážových kapacít tak, ako to vyžadovala novo sa tvoriaca legislatíva v začiatkoch nakladania s vodami - odbery podzemných vôd, vypúšťanie odpadových vôd a hlavne ochrany vôd pred ropnými látkami, vodohospodárske objekty a pod.

A k bezpečnosti práce ste sa ako dostali?

To si pamätám veľmi presne - 17.10.1993. V piatok 14.10.1993 som na TU Zvolen robil skúšky na „pilčícky preukaz“ a pred obedom odvolali zo skúšobnej komisie zástupcu IBP (Inšpektorát bezpečnosti práce) s tým, že na Kriváni je smrteľný úraz. Už som vedel kolká bije, lebo asi pred mesiacom na podnikovom riaditeľstve z mne neznámych dôvodov prepustili bezpečnostného technika. V pondelok ihneď ráno prišiel za mnou do

kancelárie podnikový riaditeľ a povedal vetu „Tu máš kľúče od Ivanovej kancelárie, choď na Kriváň, máme tam „smrták“. Odpovedal som, viem o tom aj to, odkiaľ to viem. Tak ma podnikový riaditeľ ustanovil do funkcie bezpečnostného technika. A odvtedy som robil aj bezpečnosť práce. Bolo to v období, keď som popri zamestnaní študoval na TU Zvolen a určité znalosti z problematiky BOZP som už mal. Postupne sa moja pracovná náplň vyvinula na ochranu pred požiarimi, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, už spomínanú „ekológiu“ a k tomu ešte organizácia, riadenie a zabezpečovanie „trhacích prác“ keďže Stredoslovenské lesy B. Bystrica prevádzkovali niekoľko pieskolomov a zamestnávali viac ako 30 strelmajstrov pri výstavbe zväžnic.

Čo Vás najviac naplňalo v práci u lesov?

Priznám sa, že na začiatku bolo aj obdobie, keď som mal chuť odísť. Ale najviac ma tu držal kolektív. Postupne dochádzalo k rozširovaniu projekcie a s tým spojený nástup mladých tvárí. Zrazu sa vytvorila silná skupina mladých ľudí s podobnými záujmami a aktivitami ako som mal ja. Nakoniec aj práca, ktorú som robil bola zaujímavá a z hľadiska rôznych predpisov, ktoré sa k nej vzťahovali pestrá. Zžil som sa s ňou, lebo ak človek chce vnímať problematiku z pozície „podnikového úradníka“ musí sa vžiť do pozície človeka, ktorý je priamo vo výkone, pri realizácii prác v lesníckej prevádzke. Tu chcem povedať, že som sa vždy snažil kolegom na závodoch pomôcť nielen radou, ale aj písmom

a pomocou pri súčinnosti s orgánmi štátnej správy, vrátane kontrolných orgánov. Nikdy som neriešil veci príkazom, lebo príkaz je krajná forma riadenia - najhoršia forma riadenia. To ma naplňalo. Na druhej strane ma ešte aj teraz mrzí, že problematika BOZP je niekedy chápaná ako príťaž. Vidím to tak, že ľudský faktor napr. pracovník v ťažbe dreva nie je ako živnostník docenený, čo sa prejavuje v ich úrazovosti, ale aj kvalite ťažbovej činnosti... Príčin vidím viac, ale to už na samostatnú polemiku.

... a čo športové aktivity v podniku?

Športové aktivity v lesníctve boli veľmi rozšírené či už v zime, alebo v lete a organizované v rámci závodov a podniku - najmä futbal a volejbal. Letné branno - športové hry mali dokonca rezortnú úroveň (beh so vzduchovkou a hod granátom). V roku 1976 sme začali organizovať aj zimné branno-športové hry (z dôvodov financovania aj branno). Začalo to prozaicky. Stredoslovenské lesy mali družbu so Severomoravskými lesmi Krnov, odkiaľ prišla k rukám podnikového riaditeľa pozvánka na lyžiarske preteky (obdoba Venerovského memoriálu). Úlohou postaviť družstvo bol poverený môj vedúci (Ing. Fedor Maňkovský) a vo februári sme sa zúčastnili „preborov“ severomoravských lesov. Po návrate Fedor oslovil podnikového riaditeľa s požiadavkou zorganizovať lyžiarske preteky aj v podmienkach podniku. Začiatkom marca sme na Donovaloch a v okolí podnikovej chaty Polianka zorganizovali prvý ročník podnikových lyžiarskych pretekov, založili tak tradíciu, ktorá trvala dosť dlho... Musím povedať, že vždy s pochopením a podporou vedenia podniku a odborovej organizácie. Som rád, že cez podnikové preteky sa do lyžovania aktívne zapojilo viac kolegov a kolegýň, ktorí nelyžovali, resp. veľmi málo. Svedčí o tom aj skutočnosť, že v rámci podniku sa lyžiarskych pretekov pravidelne zúčastňovalo okolo 80 pretekárov.

Ako ste sa dostali k lyžovaniu?

Pochádzam z Podkoníc, dediny s lyžiarskou tradíciou. Tu som sa začiatkom januára 1958 predpoludním pred začiatkom školského vyučovania postavil prvýkrát na lyže, ktoré sa postupne stali mojou srdcovkou, čo prešlo až do podoby pretekárskeho lyžovania v zjazdových disciplínach v mládežníckych kategóriách. Neskôr, po vojenskej službe a vyličení sa z ťažkého úrazu nohy, bola v regióne B. Bystrice populárnou „Biela stopa SNP“, na ktorú chodili chlapci aj od nás z dediny, pridali som sa ja a chlapci z podniku. Bielu stopu som absolvoval 26-krát, k tomu ešte niekoľko iných „laufov“ v Rakúsku, Nemecku a Francúzsku.

A čo Venerovského memoriál?

Tradícia Venerovského memoriálu - pretekov lesníkov v lyžovaní je dlhá. Po útlme sa ju chlapcom z TANAP-u podarilo obnoviť

v roku 1975 a od roku 1979 sa už koná pravidelne. V tom roku som na ňom štartoval prvýkrát. Podarilo sa mi vyhrať svoju kategóriu. Spomienok na tento prvý novodobý ročník je viac, napr. v obrovskom slalome som predbiehal pretekára, nakoľko sme štartovali na tzv. pevný štart (každú minútu). Od toho času som nevynechal ani jeden ročník. Uvažujem však už o skončení svojej účasti na tomto podujatí, nakoľko zo zdravotných dôvodov sa bežkám už venujem len v podobe chôdze na lyžiach.

Ako to bolo s EFNS ?

Niekedy v rokoch 1991-1992 pri účasti na pretekoch severomoravských lesov zo strany hostiteľov padla zmienka o účasti českého družstva na európskych pretekoch lesníkov v bežeckom lyžovaní. (EFNS), pričom nasledujúci ročník sa bude konať v Maďarsku na Mátre. To sme sa už dohodli na spoločnom ubytovaní na Kurinci v Rimavskej Sobotě. Pre nedostatok snehu sa preteky odkladali, napokon sme sa ich nezúčastnili (preteky boli, na poslednú chvíľu napadol sneh). Nasledujúce roky cestou severomoravských priateľov sme sa dostali k informácii, že v roku 1997 budú preteky v českom Harrachove. Spolu s Fedorom a za účinnej pomoci

Ing. Michelčíka (v tom čase pracovníka ministerstva, neskôr riaditeľ ŠL TANAP-u) sme zorganizovali prvú účasť družstva Slovenska na EFNS, viac ako 30 pretekárov. Začala sa tak písať história našich účastí na tomto celoeurópskom podujatí. Postupne sa veci vyvinuli tak, že bolo potrebné komunikovať s centrárou EFNS a zastupovať Slovensko jednou osobou. Nejakým spôsobom to ostalo na mne a Slovensko sa stalo členom EFNS. Prihlasovanie, zabezpečenie účasti pretekárov, pravidelné jesenné zasadnutia vedúcich výprav, som robil azda 5 rokov. To mi už začal pomáhať Feri Labuda zo Spiša, ktorý neskôr prevzal kormidlo. To už bolo potrebné založiť Združenie lesníkov lyžiarov Slovenska, vrátane všetkých náležitostí súvisiacich s jeho registráciou, účtom a pod.

Už sme mali zámer usporiadať preteky EFNS na Slovensku a prispieť tak k propagácii slovenského lesníctva a Slovenska v Európe. Preteky sme zorganizovali na Donovaloch v roku 2009 za účasti okolo 800 pretekárov z celej Európy. Treba povedať, že za účinnej pomoci ministerstva, vedenia podniku a tiež aj chlapcov z OZ Slovenská Ľupča.

Okrem lyžovania, aké iné záujmy ste mali vo voľnom čase?

Voľného času veľa nebolo. Rôznorodost' predpisov vyplývajúcich z pracovného zaradenia sa nedala naštudovať len počas pracovnej doby, chcelo to aj niečo navyše, teda využiť k tomu časť zo svojho voľného času. Ale aj napriek tomu v mladšom veku som sa venoval futbalu, turistike, neskôr bicyklu. Stavba rodinného domu a diaľkové štúdiom si tiež vyžiadali svoje, pochopiteľne na úkor záujmových aktivít. Ako sa to dalo stíhať? Riadil som sa myšlienkou jedného staršieho kolegu: „Deň má 24 hodín, bez obeda 25“. Ale vážne, všetko na úkor spánku – (stačilo mi spať 5-6 hodín) a záujmových aktivít. Do práce som väčšinou nastupoval ráno na šiestu, o šiestej som už mal vypitú kávu. Ráno sa robilo najlepšie, ešte bol v úrade klud. S využitím kľzavej pracovnej doby som mohol končiť o druhej a v lete do deviatej je ešte času na druhú smenu. Po roku 2000 voľného času bolo ešte menej keďže som bol zvolený do funkcie predsedu pozemkových spoločenstiev – funkcií som venoval všetok svoj voľný čas aj za cenu obmedzenia športových a iných aktivít. Stále si hovorím, že sa učím lesníctvu, lebo na vlastnej robote je to po 10-15 rokoch už aj vidieť. Z pozície predsedu som neraz členom pozemkových spoločenstiev na valných zhromaždeniach povedal, že nie sme tu pre nás, ale pre zachovanie lesa budúcim generáciám. Žiaľ vidím to tak, že všetci kompetentní tak nerozmyšľajú, výsledkom je, že lesníctvo je určitej dlhodobej hlbokéj kríze. Lesníctvo malo určite lepšie postavenie ako má teraz... Lesníctvo prichádza o osobnosti, ktoré mali pred ľuďmi z vonkajšej prevádzky rešpekt, boli autoritami, čo získali svojimi postojmi, znalosťami, prístupom atď., ľudia z prevádzky si ich tak zaradili... Nemusíte so mnou súhlasiť, ale ja to vidím tak.

Takže lesníctvo Vám naďalej vyplňa voľný čas

Áno, v lese som takmer denne, či už v pozícii funkcionára pozemkového spoločenstva, alebo dobieham zameškané v oblasti poľovníctva. Športovým aktivitám sa už venujem viac pred televíznou obrazovkou.

Doma máte dve zbierky trofejí – tie z lyžovania a potom poľovnícke.

To by som ani nepovedal. Tých športových je niekoľko a určite sa k nim viažu určité spomienky. Tých poľovníckych je menej, intenzívnejšie sa poľovníctvu venujem až od roku 2000 v rámci poľovníckeho združenia. Na úlov-

ky režijných revírov Lesov SR mi stačia prsty jednej ruky.

Ako Vy vnímate proces sukcesie, ktorí priniesla súčasná doba?

Jednoznačne, všetci môžeme ďakovať socialistickému lesníctvu, že slovenské lesy sú v takom stave akom sú, resp. v akom boli pred uplatňovaním reštitúcií a prinavracania vlastníctva. Treba mladým povedať, že za obdobie obhospodarovania lesov štátnymi lesníckymi organizáciami, sa pri pozemkových reformách z peňazí štátu dvakrát zalesňovali neproduktívne pasienky (roky 1956-7 a 1970-2) o celkovej výmere okolo 500 tisíc ha. A to v roku 1926 prebehla nazvem to prvá pozemková reforma, kedy boli štátom kameňmi vyznačené vlastnícke hranice. Boli by ste prevzapaní o kolkých viem... O tom nikto nepíše, čo pokladám za chybu. Na vine sme si však sami lesníci, že sa nevieme predať. Ako vlastník lesných pozemkov negatívne vnímam aj spôsob a systém obmedzovania práv pri obhospodarovaní a užívaní lesa zákonom 543/2003 o ochrane prírody. Dávam typ na to, aby niekto preskúmal podmienky, ako bol prijatý, najmä priebeh pripomienkového konania, ak nejaké bolo. Tak je to aj s ďalšími „produktami“ ktoré obmedzujú riadne hospodárenie v lese. Reštitúcie a prinavracanie vlastníctva majú svoje úskalia, neviem to jednoznačne posúdiť. Problematika v rámci Slovenska určite má v regiónoch špecifické a rôzne podoby. Všetko závisí od ľudí. Pri svojej funkcii a preberaní vlastníckych práv k lesným pozemkom som sa nestretol s negatívnym prístupom zo strany odovzdávajúceho. Skôr vidím problém v tom, že nedochádza k sceľovaniu pozemkov - lesných porastov, ale k ich drobeniu. Na zaradovanie bielych plôch medzi lesné pozemky by bolo vhodné tiež zjednodušiť právne podmienky...

Viem, že ste od roku 2003 ste spolupracovali s terajším vedúcim referátu BOZP Mariánom Jágerčíkom, ktorého v tejto chvíli neohovárame, lebo sedí v našej spoločnosti. Máte situáciu, na ktorú si vždy spomeniete?

S Mariánom máme hlavne veľa spoločných športových zážitkov. Aj on patrí k tým, čo začali na lyžiach behať v súvislosti so zimnými pretekmi. „Poznáme sa veky, azda od roku 1984, kedy som začal pracovať. Nikdy sme sa nehádali, iba raz aj to sme sa skoro do krvi“, podotkol Marián a dodáva: „Keď som prišiel na podnik, tak mi dal nejaký list vybaviť a ja som to vybavil dvomi vetami. Hneď ma sfúkol, že som pracovníkom GR a písomná forma je vizitkou firmy, čo sa týka vecnej aj obsahovej stránky. Podnikový riaditeľ Vachula by Ti nebol taký list podpísal, platila istá spisová kultúra“. Azda by to malo platiť aj teraz. Zdá sa mi, že tomu tak celkom nie je.

Ďakujem za rozhovor
Anna Sliacka

HALALI A LESY SR V ROKU 2016

Reportáž za reportážou (1/6)

Reláciu HALALI Magazín pre milovníkov prírody iste pozná každý z kruhov lesníkov a poľovníkov. Reportáže zakaždým usadia veľké množstvo priaznivcov prírody do kresiel a počas pár minút vysielacieho času prinesú mnohokrát také zábery, na ktoré bežný návštevník lesa čaká celé roky a prípadne sa ich ani nedeochká. A ak si neviete spomenúť, čo všetko tento rok prostredníctvom reportáží s Alojzom Kaššákom a Ľubomírom Klúčikom z aktivít nášho podniku ukázali Slovensku, je čas si oprášiť spomienky útržkami a citáciami reportáží.

Reportáž 1 (12.3.2016): Medvede v múzeu

Lebku najväčšieho medveďa na Slovensku sme objavili v múzeu. „Táto lebka sa našla v roku 2014 a kolegovia ho nazvali Michal. Podľa posledného výskumu žije na Slovensku približne 1256 ± 233 ks, samíc je 10 percent viac ako samcov medveďov. Výstava Medveď hnedý nadväzuje na konferenciu, kde boli prvýkrát zverejnené zaujímavé počty medveďej populácie získané pokrokovou neinvazívnou metódou“, vysvetľuje kurátor výstavy Milan Longauer. „Počet medveďov bol stanovený za základe analýzy 2813 vzoriek trusu, 89 vzoriek tkanív a 98 vzoriek srs-

ti. Na jednotlivých posteroch boli znázornené okrem zaujímavých fotografií Jána Nôžku, či Tibora Patakého z CHPO Poľana a jednotlivé úseky zo života medveďov, či ich populačná hustota od roku 1930 po dnešné obdobie.“ Ďalej sa autori reportáže presunuli s Jánom Nôžkom ku krmnému zariadeniu z masívnych kusov dreva na ktorom boli výrazne badateľné stopy po aktivite medveďa okrem škrančancov spôsobených pri vyberaní zvyškov krmiva až po zahryznutie ako označovanie si tohto krmného zariadenia konkrétnym jedincem.

Reportáž 2 (26.3.2016): Problematika škôd zverou a na zveri, manažmentové opatrenia a úprava prostredníctvom CHPO Poľana zameraná na znižovanie škôd v prostredí obhospodarovanom LESMI SR, š.p.

Škody, ktoré spôsobuje zver sú už neúnosné. V roku 2015 dosiahli 12 miliónov eur. Poľovníci, lesníci a poľnohospodári situáciu idú riešiť. Prírodnou potravou zveri je všetko aj zelené stromy v lese, vinohrady a sady... Príprava memoranda, ktoré bolo k tejto problematike podpísané trvala viac ako rok. „Problémy, ktoré nastali s niektorými druhmi voľne žijúcej zveri, prerastajú už nami kontrolovateľnú hranicu,“ vysvetľuje predseda Slovenskej poľovníckej komory Tibor Lebocký. Konferencie s názvom škody poľnou zverou a na zveri sa zúčastnilo viac ako 200 odborníkov z radov poľnohospodárov, lesníkov a poľovníkov. Je to prvý krok, ktorý sme urobili, aby sme sa dostali k cieľu - zníženie rozsahu škôd spôsobovaných poľnou zverou a aj na zveri. Po roku 1989 sa pôda začala vraciť pôvodným vlastníkovi a už vtedy odznievali hlasy, že ľudovému poľovníctvu odzvoní. Poľovnícka samospráva dodnes funguje na občianskom princípe a dobrovoľ-

nosti, čo je dôležité aj vo vzťahu ku škodám, ktoré spôsobuje zver. Bohatí vlastníci revírov majú síce peniaze, ale nemajú čas na to, aby vykonávali mravenčiu prácu potrebnú v poľovníctve. Farmári v okolí Poltára majú nočné mory z danielov. Podľa normovaných stavov by ich tam mali mať 188 no odhadujú, že ich tam žije 1800. Znižovať škody na lesných kultúrach sa darí v revíroch štátnych lesov, ktoré manažujú profesionálni poľovníci. Napríklad na Poľane vysadili 520 kusov plodnosných drevín. „Jednalo sa predovšetkým o jablone a jarabiny. Plody z týchto drevín bude využívať nielen raticová

(jeleň, diviak), ale aj medveď. Ak sa tomu stromčeku podarí odrásť, preto je stromček chránený dvomi dubovými kolmi a ohradný pletivom, aby sa stromčeky trochu zdvihli a spevnili“, vysvetľuje Ján Nôžka.

Reportáž 3 (9.4.2016): Zalesňovanie, ochrana lesných kultúr a starostlivosť o prírodné prostredie v oblasti pestovania lesov

Vladimír Juráš
vedúci Škôlkarskeho strediska Jochy

Lesnícke subjekty ročne vysadia za každého obyvateľa šesť stromčekov, čo je ročne približne 30 miliónov kusov. Priekopníkom zalesňovania bol osvietený lesník J. D. Matejov. „Najdôležitejšie v lesníctve je zalesňovačka. Lesná škôlka Jochy má rozlohu 35 ha, nadmorskú výšku 830 m n. m. a je zameraná na pestovanie ihličnatých drevín smrek, jedľa, preto je aj tá nadmorská výška“, vysvetľuje Vladimír Juráš. „Škôlka je exponovaná preto, lebo dodávame pre oblasť Liptova, a je potrebné, aby sadenice boli aklimatizované na tieto prírodné podmienky. Ročne vyprodukuje okolo štyroch mil. sadbového materiálu podľa potreby. Tri milióny voľnokorenných a približne milión krytokorenných obalovaných sadeníc.“ Okrem smreka a jedle pestujú v tejto lesnej škôlke aj buky, smrekovce a javory. Horári vedia, že nie je vhodné strom, ktorý vypestovali na Orave, vysadiť niekde napríklad pri Galante a naopak. „To semeno, ktoré tu v tejto oblasti a nadmorskej výške zozbierame, dopestujeme tu v týchto podmienkach a musíme tu aj vysadiť. Nemôžeme ani zo zákona vypestovať sadenice tu a vysadiť ich niekam do nížiny kam nepatria. Okrem sadeníc s voľným koreňom, ktoré sa pestujú a keď majú štyri roky a musia sa preškôlkovať, krytosemenné sadenice dokážu lesníci vypestovať za necelé dva roky. „Takáto sadenica je v obale, takže má so sebou aj časť substrátu, a preto sú používané do exponovaných stanovišť, kde je skala a kde nie je veľa živnej pôdy. Takto má so sebou rezervu na rozbeh. Sadenica sa

najlepšie prijme v novom prostredí na jar ešte pred vyrašením. Aj preto ich lesníci skladujú v klimatizovaných boxoch, respektíve priamo v porastoch v snežnej jame.

Aj sadenice v lesných škôlkach atakujú škodcovia a to najmä z ríše hmyzu. Jedným

z nich je tvrdoň. Horári na Liptove našli recept na zníženie ich účinku. „Tvrdoň obhrýza sadenicu v oblasti koreňového krčka a nad ním až po lyko, tým pádom naruší vodivé pletivá a sadenica môže odumrieť ak je poškodenie súvislejšie. Nachádzame sa pri takzvanej voskovacej linke. Ide o novú modernú technológiu ochrany sadeníc voči tvrdoňovi. Partia žien namáča sadenice do vosku, následne sa cez chladiaci systém sa

vosk ochladzuje,“ vysvetľuje Miroslav Ondruš.

Zalesňovať budeme v pohorí Javorníky, nadmorská výška zodpovedá, a preto môžeme použiť sadenice z Liptova. „Je to porast, v ktorom vznikla kalamita pred dvomi rokmi, teraz sa zalesňuje,“ vysvetľuje lesník Miloš Melicherčík a dodáva:

„Bola to kôrovcová kalamita, preto sa tu zalesňuje smrekom, a z prirodzeného zmladenia sa tu vyskytuje buk, preto ním nezalesňujeme. Je to kamenitá plocha, sklon tohto porastu je približne 60 stupňov. Nachádzajú sa tu kamenité polia, o to je tu sťažené zalesňovanie a preto dodržiavať nejaký pravidelný spon na takýchto svahoch nie je možné. Douglastka je introdukovaná drevina zo Severnej Ameriky a tá, ktorá sa nachádza na tejto ploche je z prirodzeného zmladenia. Najdôležitejšia vec v pestebnej činnosti je prvé zalesňovanie. Je veľmi dôležité ako sa založí porast. Keď sa založí tak ako má, pri dodržaní všetkých technologických postupov, dopestuje sa veľmi pekný porast.“ Neskôr pribudne vyžínanie vysokej trávy okolo stromčekov, redukuje sa hustota a ochraňuje sa terminálne pupene, ktoré veľmi rada ohryzá jelenia zver. Keď stromy dožijú osem rokov, začínajú horári zabezpečovať odolnosť porastov a zároveň aj zvyšovať kvalitu verejnoprospešných funkcií porastov i produkcie dreva. Ženičky vysadia do takého ťažkého terénu okolo 250 sadeníc a keď sú holuby aj 300-350. Tu sadia motykami, ktoré sú najlepšie v takýchto rúbaniach. Sadenice si nosia celý deň so sebou. Niekedy ich tu aj zakopú a berú si po päťdesiat kusov

-as-

Organizácia a personálny stav lesníckej služby v Slovenskom štáte (1939-1945)

Lesnícka služba v Slovenskom štáte patrila pod Ministerstvo hospodárstva, ktoré malo za týmto účelom vytvorené dve lesnícke zložky:

IX. odbor Ministerstva hospodárstva sa členil na štyri oddelenia:

Oddelenie IX/A (prednosta Ing. Ondrej Klučár) malo vo svojej náplni:

- štátnu lesnú dohliadacu službu
- osobné veci zamestnancov tejto služby
- ochranu lesov
- lesné ťažby
- premeny lesnej kultúry
- lesnícke a poľovnícke skúšky

Oddelenie IX/B (prednosta Ing. Florián Faragula) vybavovalo:

- veci štátneho spravovania lesov podľa zák. čl. XXXI./1898 a veci obvodných horárov

Oddelenie IX/C (Ing. Jozef Bednarčík) viedlo:

- agendu lesnej a drevárskej politiky
- starostlivosť o lesy
- zásobovanie spotrebiteľov drevom
- vývoz a dovoz dreva
- propagáciu lesníctva
- medzinárodné styky

Oddelenie IX/D (prednosta Ing. Matej Benčík) sa zaoberalo:

- schvaľovaním a evidenciou lesných hospodárskych plánov
- viedlo lesný kataster
- vyhotovovalo lesné hospodárske plány
- vykonávalo súčinnosť pri agrárnych operáciách
- lesnými melioráciami
- zahrádzaním bystrín
- zalesňovaním pustých plôch
- lesnými škôlkami

Odboru IX. Ministerstva hospodárstva, ako III. inštancii podliehali lesopolitické úrady. Tie v II. inštancii tvorili lesné oddelenia župných úradov:

- **Lesné oddelenie župného úradu v Bratislave** (Ing. J. Bruder)
- **Lesné oddelenie župného úradu v Banskej Bystrici** (Ing. J. Navrátil)
- **Lesné oddelenie župného úradu v Nitre** (Ing. A. Dudáček)
- **Lesné oddelenie župného úradu v Trenčíne** (Ing. Ľ. Macko)
- **Lesné oddelenie župného úradu v Ružomberku** (Ing. J. Spiška)
- **Lesné oddelenie župného úradu v Prešove** (Ing. R. Niederland)

Lesné oddelenia pri 33 okresných úradoch tvorili I. inštanciu lesníckej verejnej služby, z toho niektoré s pôsobnosťou pre viac okresov. Tieto okresné orgány mali vo svojej kompetencii:

- dozor nad všetkými lesmi (okrem lesov pod správou MNO)
- správu malých lesov v počte 4 310 s výmerou 422.069 ha
- správu bývalých židovských lesov s výmerou cca 34.000 ha

Štátne lesy, ako štátny podnik podľa vládného nariadenia č.206/1924 Zb.z. a n. spravoval a obhospodaroval:

X. odbor Ministerstva hospodárstva (Ústredné riaditeľstvo štátnych lesov a majetkov):

Riaditeľ: Ing. Jozef Biringer, jeho zástupca Ing. Tibor Blattný. Tento odbor ako Ústredné riaditeľstvo štátnych lesov a majetkov sa členil na tieto oddelenia:

- Oddelenie X/A organizačné, prednosta Ing. Pavel Korpel: systematická a rozpočtová agenda, informačná a štatistická služba
- Oddelenie X/B osobné, prednosta Dr. Ján Kalina, veci zamestnancov, úprava služobného pomeru, veci disciplinárne, penzijné a nemocenské poistenie, kvalifikáciu
- Oddelenie X/C1 lesná inšpekcia I., prednosta Ing. Tibor Blattný, pre lesnú výrobu, lesné semenárstvo, rybníctvo a poľovníctvo
- Oddelenie X/C2 lesná inšpekcia II., prednosta Ing. Július Kňazovický
- Oddelenie X/D taxačné, prednosta Ing. Jozef Mikulaj, kontrola a schvaľovanie lesných hospodárskych plánov, oceňovanie podnikového majetku, evidencia pozemkovej držby, pozemková reforma
- Oddelenie X/E poľnohospodárska výroba, prednosta Ing. Jozef Pavlac, toto oddelenie spravovalo šesť správ štátnych majetkov: Holíč, Hájniková, Pstruša, Špačince, Pustý Fedýmeš a Alekšince. Vo svojej správe mali mlyn vo Víglaši, dva liehovary vo Víglaši a Špacinciach, tri družstevné liehovary v prenájme, chovali 7000 kusov dobytky
- Oddelenie X/F stavebné, prednosta Ing. Július Mojžiš, pozemné stavby, lesná doprava, plány a rozpočty stavieb, stavebná inšpekcia
- Oddelenie X/G právne, prednosta Dr. Alexander Kudlička, výklad zákonných predpisov, daňová agenda, právna agenda
- Oddelenie X/H obchodné, prednosta Ing. Pavol Brozsek, obstarávanie obchodnej agendy, inšpekcia nad štátnymi pilami, fakturovanie a inkaso
- Oddelenie X/U učtáreň, viedol Július Lichner, všetky veci účtovnej a pok-

ladníckej služby, bilancovanie, kalkulácie

- Pomocná kancelária, s osvedčenými centralizovanými písárskymi prácami
- Pri Ústrednom riaditeľstve štátnych lesov a majetkov bol tzv. správny zbor, ktorý rozhodoval o dôležitých činnostiach podniku, predovšetkým z finančnej oblasti. Správny zbor tvoril predseda, deväť riadnych členov, deväť náhradníkov a jeden stály zapisovateľ. Z riadnych členov boli štyria z radov odborníkov Ministerstva hospodárstva a Ministerstva financií. Predsedom správnej rady bol ústredný riaditeľ ŠLM. Uznesenia podliehali schvaľovaniu ministrom hospodárstva.

Ústrednému riaditeľstvu štátnych lesov a majetkov v Bratislave podliehali nasledovné riaditeľstvá štátnych lesov a majetkov:

- 1 Riaditeľstvo štátnych lesov a majetkov Solivar**
Riaditeľ Ing. Vojtech Bukovčan
Lesné správy: Bardejov, Betliar, Grlica (Hrlica), Jelšava, Jóles (Jovice), Kameňany, Kecerovské Pekľany, Kokošovce, Krásnohorské Podhradie, Lukov, Meleched' (Teply vrch), Miglés (Gemerské Teplice), Muráň, Poprad, Ratková, Revúca, Rožňava, Silička, Slanec, Smolnícka Huta, Smolník, Solivar, Stará Voda, Zamutov, Zborov, Zlatá Baňa, Zlatá Idka.
- 2. Riaditeľstvo štátnych lesov a majetkov Banská Bystrica**
Riaditeľ Ing. Róbert Binder
Lesné správy: Bacúch, Badín, Banská Bystrica, Beňuš, Dobroč, Hronec, Krám (Čierny Balog), Lučatín, Michalová, Osrbliie, Pohorelská Maša (Pohorelá), Predajná, Slovenská Ľupča, Staré Hory, Svätý Ondrej (Svätý Ondrej n. Hronom), Štiavnička, Šumiac, Telgárt, Závadka, Zvolen.
- 3. Riaditeľstvo štátnych lesov a majetkov Liptovský Hrádok**
Riaditeľ Ing. Andrej Barna
Lesné správy: Červený Kláštor, Čierny Váh (Východná), Hrabušice, Javorina, Liptovská Osada, Liptovský Hrádok, Ľubochňa, Malužiná, Svarín (Východná), Teplička (Liptovská Teplička), Vysoké Tatry (Starý Smokovec).
- 4. Riaditeľstvo štátnych lesov a majetkov Žarnovica (Zvolen)**
Riaditeľ Ing. Ján Bella
Lesné správy: Banská Štiavica, Bohunice, Brod (Horné Hámre), Častá, Guta-Keszegfalva (Kolárovo-Kameničná), Hliník n. Hronom, Jalná (Trnavá Hora), Kremnica, Kriváň-Devta, Pezinok, Pstruša (Víglaš), Stará Ďala (Hurbanovo), Svätý Anton, Topoľčianky, Víglaš, Voznica, Pustý Fedýmeš (Pusté Úľany), Šaštín, Žarnovica.

5. **Osobitné Riaditeľstvo Oravského komposesorátu, Oravský Podzámok**
Prednosta Ing. Peter Železnák

Lesné správy: Párnica, Oravský Podzámok, Habovka, Oravice, Polhora, Mutné, Zakamenné.

Okrem lesných správ, Riaditeľstvo oravského komposesorátu riadilo jednu hospodársku správu, jednu správu lesnej železnice a jednu správu pily. Riadil ho osobitný päťčlenný správny zbor.

Riaditeľstvám štátnych lesov bolo podriadených na prvom stupni 53 správ štátnych lesov, osem správ štátnych píl, dve správy lesnej železnice a Semenársky závod v Lipovskom Hrádku.

Vojenské lesy mali osobitné riaditeľstvo v Malackách.

Verejné základiny mali svoju ústrednú správu v Bratislave.

Neštátne lesy mali rôzne organizačné štruktúry a majitelia lesov nad 50 ha boli združení podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva zo dňa 1.3.1940 v **Združení majiteľov lesov na Slovensku**.

Viliam Stockmann

Ing. Matej Benčík ako prednosta oddelenia zariadenia lesov na Ministerstve hospodárstva

Pracovníci Riaditeľstva ŠL Banská Bystrica skladajú prísahu vernosti Slovenskému štátu do rúk riaditeľa Bindera

Teplo vlneného domova

Každé ročné obdobie je špecifické svojím počasím, prináša zmeny v prírode a zároveň zmeny v odievaní ľudí. Niektoré dodnes zachované alebo „oprašované“ súčasti tradičného odevu i základné druhy ľudovej obuvi boli vyrábané zo súkna, pletené, prípadne vznikali kombináciou týchto materiálov.

Vlnené pančuchy a plstená ľudová obuv sú na našom území prvý raz doložené v 12. storočí, ale technika pletenia je omnoho staršia. Napríklad obraz žencov, vo Velislavovej Biblii zo 14. storočia zobrazuje mladíka s podkolenkami na nohách zdobenými niekoľkými linkami a radom krúžkov. Spolu s viacerými inými záznamami dokazujú, že pletená obuv bola v tom období rozšírená už na celom území bývalého Československa.

Pletená obuv siahala po členky, do polovice lýtka, po kolená (kopytcia, nohavičky) alebo i nad kolená (pančuchy, štrimpfle). V zimnom období sa obúvala do krpčov alebo do súkennej obuvi. Ženská pletená aj kombinovaná obuv bývala spravidla vyššia ako mužská. Rôzne druhy pletenej obuvi sú historicky známe najmä zo západného (okolie Trenčína, Kysuce), severného (Orava) a stredného Slovenska (okolie Zvolena) a ich dĺžka sa odlišovala v rámci jednotlivých regiónov. Napríklad vzorované čičmianske a západoslovenské pletené „kopytcia“ sú veľmi blízke balkánskym, rumunským a ukrajinským.

Súkenná a pletená obuv sa vyrábala z ovčej vlny, spracovanej splstovaním na súkno alebo spriadaním na priadzu. Ovce sa strihali dvakrát do roka a najčastejšie sa používala vlna z oviec plemena valaška, pretože bola dlhá, drsná a lepšie sa spriadala. Pletári najradšej pletli z jarnej striže, lebo vlna bola mäkkšia a dlhšia. Hrubsia vlna (biela a tmavá) bola určená na mužské papuče a jemná biela na ženské.

Samotné pletenie bolo fyzicky namáhavé, a preto to bola zväčša mužská práca, ktorú ovládali takmer každý muž v dedine. Tí najvýkonnejší uplietli počas zimy až 40 párov obuvi. Ženské pletenie je známe len zo Záríčia (hunené papuče).

Tak a už je len na Vás, či sa dáte zlákať „teplom vlneného domova“.

-as-

Výstava Vlk dravý

Začiatok roka 2017 patril vo výstavných miestnostiach Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene našej najväčšej psovitej šelme vlkovi dravému. Po úspešnej výstave medveď hnedý sprístupnili pracovníci múzea 12.1.2017 aj výstavu o vlkovi. Výstava potrvá do 28.2.2017. Vlk je charakterizovaný ako člen svorky s bohatým rodinným životom a prísnu hierarchiou vzťahov medzi jednotlivými členmi. Je náš najznámejší, ale aj najproblémovejší druh z európskych veľkých šeliem. V skutočnosti je veľmi plachý a človeka sa bojí. V súčasnosti je trendom propagácia jeho významu v prírodnom potravinovom reťazci. Na našom území bol začiatkom 20. storočia takmer vyhubený a vlčie svorky k nám prichádzali len invázne vo veľmi tuhých zimách z Poľska a Ruska. Silný nárast vlčej populácie u nás nastal po 2. svetovej vojne, keď sa vlky usídlili nielen na východnom, ale aj na strednom Slovensku. Intenzívnym lovom vrátane trávenia a lapaním do želez sa však populácia zakrátko opäť natolko zdecimovala, že sa mu od roku 1975 u nás po prvýkrát v histórii poskytla ochrana.

Vďaka tomu sa vlk znova rozšíril a osídlil lesy nielen východného, stredného a severného, ale aj severozápadného Slovenska. Dermo-plastické preparáty exponátov vlka dravého, umiestnených na výstave, znázorňujú spôsob jeho života. Výstava je doplnená posterami o manažmente ochrany a etológii vlka. Ponúka niekoľko publikácií, ktoré v uplynulých rokoch prinášali informácie o tejto šelme. Zaujímavé sú aj známky s témou vlka, zo súkromnej zbierky Ladislava Pauleho. Asi 70 návštevníkov si pred vernisážou výstavy vypočulo odborné prednášky Ladislava Pauleho z Technickej univerzity Zvolen, Slavomíra Findu z Národného lesníckeho centra vo Zvolene, Vladimíra Antala zo Štátnej ochrany prírody SR v Banskej Bystrici. Záverečnú prednášku o problematike vlka dravého v Chránenej poľovnej oblasti Poľana predniesol zamestnanec OZ Kriváň Ján Nôžka.

Vlk je prioritným druhom európskeho významu a na medzinárodnej úrovni je chránený viacerými dohovormi. Ak sa chcete dozvedieť viac o skrytom živote tejto šelmy navštívte našu výstavu.

Milan Longauer

... a Vianoce sa môžu začať!

„Živý, živý ... živý stromček, ten je krásny a ako krásne vonia“ nadšene kričala hŕstka detí zo Spojenej školy – špeciálna škola pre telesne postihnutú mládež so sídlom v Novej Bani, keď im dňa 07.12.2016 zamestnanci nášho OZ Žarnovica spolu s riaditeľom závodu, Ing. Slavomírom Kickom, priviezli krásnu jedličku ako darček. Prežiarené očka detí a úsmev na tvárach ich učiteľiek nás len utvrdili v tom, že púť, na ktorú sme sa podujali, má zmysel a že stačí naozaj málo na to, aby sme vyvolali v srdciach detí radosť, šťastie a pokoj. Ich nadšenie sa za krátku chvíľku prenieslo aj na nás ostatných a svet okolo nás bol zrazu krajší. „Pošleme Vám fo-

tografu, keď ho vyzdobíme vlastnoručne vyrobenými ozdobami“, povedala pani riaditeľka Mgr. Karin Gažiová. Lúčili sme sa s nimi so želaním príjemného prežitia vianočných sviatkov.

Bol odovzdaný prvý stromček pod stromček a naša púť i v nasledujúcich dňoch pokračovala – do detských domovov, domovov sociálnych služieb pre deti či dospelých v Novej Bani, Kremnici, Žiari nad Hronom či Banskej Štiavnici. Radosť zo živých stromčekov mali i deti z detského oddelenia psychiatrickej nemocnice v Kremnici. Nezabudli sme ani na útulok pre bezdomovcov v Žiari nad Hronom. Živý stromček, pravdaže, potešil aj dospelých klientov Domova sociálnych služieb v Ladomerskej Vieske, ktorí nadšenie zo živého stromčeka prejavovali rovnako intenzívne ako deti.

„Ešte treba odovzdať jeden stromček“, oznámil mi nakoniec riaditeľ závodu. A tak sme spolu s ve-

dúcim LS Brod, Ing. Štefanom Havranom, naložili jedličku z Okružlej lúky pod Vtáčnikom a ešte zasneženú sme ju odovzdali mladíkovi Danielovi Magdolónovi, ktorého detská obrna usadila na invalidný vozíček, no darček v podobe vianočného stromčeka, dokázal vykúziť úsmev na jeho tvári.

Aj tohto roku sa náš OZ Žarnovica zapojil do akcie „Stromček pod stromček“ a celkovo rozdal 32 vianočných stromčekov.

Raz darmo, čaro Vianoc sa s vôňou nami darovaných borovic či jedličiek šíri akosi ľahšie a rýchlejšie. Príprava na najkrajšie sviatky roka sa môže začať.

Katarína Dávidová
OZ Žarnovica

Znovuzrodená chatka na Porúbke

Nie je umenie niečo zbúrať, odstrániť, nechať schátrať. Akosi sme si už zvykli to, čo nám zanechali naši predkovia, nechať napospas zubu času a pomaly odstraňovať z našich lesov.

V blízkosti slovensko-ukrajinskej hranice, v obvode OZ Sobrance - Lesná správa Porúbka, na lesnom obvode Hrachoviny v polovici 60-tych rokov minulého storočia skupina nadšencov lesníkov i poľovníkov rozobrala chatku, ktorá slúžila pre lesné robotníčky v lesnej škôlke Močidla. Porozoberali kresané drevené hrady i strechu a práčne ju presťahovali a postavili v malebnom prostredí lúčky na Hrachovinách, kde slúžila pre lesníkov i poľovníkov v čase pohody i nepohody. Neskutočne veľa ľudských i poľovníckych príbehov si chatka vypočula, len jeden príbeh jej v posledných rokoch chýbal, a to príbeh o jej rekonštrukcii.

Vďaka pochopeniu vedenia OZ Sobrance i zariadenosti vedúceho LS uchovávať a zveľaďovať dedičstvo našich predchodcov, sa koncom roku 2016 poľovnícka chatka – ubytovacie zariadenie Hrachoviny - dočkala

rekonštrukcie.

V nedeľu 4. decembra 2016, v predvianočný čas, za povznášajúceho spevu cirkevného speváckeho zboru z farnosti Koromľa, posvätil zrekonštruovanú chatu domáci duchovný Ľuboslav Toth, za účasti presbytera gréckokatolíckeho dekanátu so sídlom v Sobranciach otca Jozefa Kella, vedenia OZ Sobrance, zástupcu lesníckeho stavu z Ukrajiny pána Ivana Kostiva i starostov okolitých obcí.

Nech naďalej nájdú ľudia, ktorí majú v úcte naše krásne lesy, prírodu, faunu a flóru, v tomto skromnom, no úžasnom príbytku, dostatok duševnej pohody. Nech naberú dost síl chrániť, uchovávať a zveľaďovať dedičstvo našich predkov i zanieťenie na ochranu nášho národného bohatstva – prírody.

Štefan Staško
vedúci LS Porúbka

Kolesové traktory

Základy traktorového priemyslu v Československu boli položené už v 20. rokoch minulého storočia. S montážou traktorov modernejšej koncepcie začali Škodové závody v Plzni v roku 1927. K ďalším firmám patrila Kolben – Daňek a továreň Wichterle – Kovařík v Prostějově. V lesnom hospodárstve sa tieto traktory objavili len sporadicky a neovplyvnili výraznejšie celkovú veľmi nízku úroveň podielu mechanizovaných prác. Sústreďovanie dreva traktormi sa začína uplatňovať najmä po druhej svetovej vojne. Vývojovo sa člení na tri časové etapy - sústreďovanie dreva poľnohospodárskymi kolesovými a pásovými traktormi bez lesníckych nadstavieb - 50. roky minulého storočia. Sústreďovanie univerzálnymi kolesovými traktormi (UKT) a pásovými traktormi s jedno- a dvojbubnovými navijakmi na vyťahovanie dreva a zostavovanie nákladu - od 60. rokov minulého storočia a sústreďovanie dreva špeciál-

nými lesníckymi kolesovými traktormi (LKT) - od 70. rokov minulého storočia. Po roku 1945 bola zahájená výroba traktorov značky **Zetor** v jednom z najväčších a najuznávanejších strojárnských podnikov v Československu v koncerne Zbrojovka Brno. Sériová výroba v 50. rokoch stále narastala. Kolesové traktory získavajú postupne trvalú prevahu v operácii sústreďovania dreva.

V roku 1947 sa začal vyrábať traktor bezrámovej samonosnej konštrukcie **Zetor 25 K**. Najznámejší typ UKT využívaný dlhodobo v lesnom hospodárstve bol **Zetor 50 Super**. V rokoch 1955 až 1960 sa ich vyrobilo viac ako 100 tisíc kusov. Spoločným nedostatkom počiatočného využívania poľnohospodárskych traktorov v LH bolo ich nedostatkové vybavenie účelnými adaptérmi. Touto úlohou sa zaoberala Výskumná stanica Křtiny. Najprv vznikla rampovacia vzpera, traktorové navijaky a ochranný rám kabíny. Po vybavení nadstavbou sa používali pre približovanie dreva traktory I. unifikovanej rady (**Zetor 6718, 6748, 6945**), II. unifiko-

vanej rady (**Zetor 8011, 8045, 14045**). Pri UKT sa používali viaceré typy navijakov TNP – jednobubnový navijak, TUN – 40 jednobubnový navijak so zvýšenou maximálnou ťahovou silou, DTN – 4 dvojbubnový navijak s elektromagnetickým samostatným ovládaním bubnov, TNP 2,5 s káblovým ovládaním.

Využitím mechanizačných prostriedkov na báze poľnohospodárskych traktorov a neskôr špeciálnych lesných traktorov, ktoré majú vyšší výkon a hlavne väčšiu ťažnú silu, bolo možné prejsť na sústreďovanie ťažších sortimentov - združené výrezy, alebo aj celé kmene. Rozšírilo sa najmä používanie kolesových traktorov, ktoré majú oproti pásovým traktormom výhodu najmä v tom, že spôsobujú menšie škody na koreňových systémoch pestovaných lesných porastov. UKT a LKT sa používajú doteraz, systematicky sa vyvíjajú modernejšie a výkonnejšie bázové stroje i lesnícke nadstavby k nim. Traktorové sústreďovanie dreva je v súčasnosti prevládajúcim spôsobom sústreďovania.

Milan Longauer

Jazvec Mišo

Milí kamaráti, keď som sa tento rok pripravoval na zimu, našim lesom sa šepkalo, že napadne veľká kopa snehu, a preto som si pre Vás do časopisu už vopred pripravil pár zaujímavých hier. Viem, že každý z Vás mal doma na Vianoce krásne ozdobený vianočný stromček. U nás v lese takéto stromčeky zdobí mráz a snehové vločky. Viem však o jednom, nad ktorým vždy v lete svieti nádherná hviezda. Podobná je na našom bludisku a veselé veвериčky možno aj kvôli nej vybehnú do korún tých najvyšších smrekov a jedlí. Teraz je na Vás, aby ste jednej takejto veveričke, (ktoré občas prerušujú svoj zimný spánok a idú si zobrať semienko alebo oriešky, ktoré si ukryli vo svojich skrýšach) nájst' cestu na vrchol stromu, odkiaľ bude vidieť spomínanú hviezdu. S pozdravom

Váš spiaci kamarát jazvec Mišo

Uveríte?

Vedci v čínskom Gansu vytvorili unikátny krajinný reliéf. Táto neskutočná hra farieb je spôsobená kombináciou červeného pieskovca a rôznych nerastných surovín. Príroda ale pripravila len náznaky jedinečného úkazu, zvyšok dotvorili šikovné ruky miestnych umelcov, ktorí „prírodný úkaz“ dotiahli k dokonalosti a vznikla turistická atrakcia fascinujúca turistov z celého sveta.

Študenti navštevujúci Vysokú školu výtvarných umení v Nitre prišli, na základe semestrálneho projektu inšpirujúceho sa projektom vedcov z Gansu, s myšlienkou vylepšenia estetickej stránky územia po víchriciach, ktoré sa prehnali Slovenskom v rokoch 2004 a 2014.

Tatry, Horehronie i Orava. Pretože je obnova lesného porastu namáhavá a dlhodobá, navrhli pomôcť prírode s naplnením estetickej funkcie lesov. Projekt s názvom „Colorika“ momentálne čaká na vyjadrenie sa zo strany príslušných lesných závodov, i keď prvé

skúšobné postreky už boli za mimoriadnej pozornosti médií vykonané v Nízkych Tatrách v prvej polovici minulého roku.

V prípade schválenia návrhu, budú lesníci striekať naše veľhory farbami a vytvorí sa tak unikátné umelecké dielo. Projekt spĺňa všetky podmienky environmentálnej legislatívy. Zdravotne nezávadné farby sú vyrobené z prírodných pigmentov neškodí životnému prostrediu a prírode poslúžia aj ako prírodné hnojivo. Vzniknutá atrakcia zvýši návštevnosť regiónov a pomôže získať finančné prostriedky potrebné na zalesňovanie postihnutých území. Vysoké Tatry sú najmenšie veľhory sveta, od nadchádzajúceho roka sa však budú spomínať aj v súvislosti s prívlastkami ako nápadité, farebné, emočné... Ľudia budú môcť zapojiť svoju fantáziu pri pohľade na abstraktné maľované Tatry.

Rubriku pripravil Ferko Tárjako

Receptár

Rozbif s olivovou omáčkou

Potrebujeme:

800 g hovädzia roštenka, 50 g zelené olivy, 50 g čierne olivy, 100 ml portské víno, 2 PL olej, 2 PL maslo, 2 ČL soľ, 1 ČL drvené čierne korenie
Zemiakové pusinky: 600 g zemiaky, 200 ml mlieko, 2 PL maslo
Grilovaná čakanka: 3 ks čakankové pukky, 2 PL olivový olej, 2 ČL soľ

Rúru predhrejeme na 80 °C. Mäso očistíme, zviažeme kuchynskou niťou, potrieme olejom a posypeme drveným korením a soľou. V liatinovom hrnci zo všetkých strán sprudka opečieme. Potom mäso podlejeme portským a dáme do rúry. Pečieme zhruba 35 až 40 minút, podľa potreby podlejeme vodou.

Zemiaky uvaríme domäkka, olúpeme a pretlačíme. Primiešame k nim ohriate mlieko a rozpustené maslo. Pomocou cukrárskeho vrecúška kašu nastriekame na plech vystlaný papierom na pečenie do tvaru pusiniek. Pečieme asi 30 minút v rúre vyhriatej na 180 °C. Čakankové pukky umyjeme, pozdĺžne prekrojíme na polovice, dáme do pekáča, pokvapkáme olivovým olejom a osolíme. Pod rozohriatym grilom necháme zmäknúť a zľahka zapieť.

Hotové mäso vyberieme, výpek precedíme do čistého hrnca a podľa potreby osolíme a okoreníme. Pridáme olivy a krátko prehrejeme. Odstavíme a nakoniec zjemníme maslo. Mäso nakrájame na plátky a spolu s omáčkou dáme na tanieri. Podávame so zemiakovými pusinkami a čakankovými pukmi.

Február 2017

1.	St	Tatiana
2.	Št	Erika, Erik Svetový deň mokradí
3.	Pi	Blažej
4.	So	Veronika Svetový deň proti rakovine Burza starožitností a gazdovské trhy - Trenčín Burza minerálov a fosílií - Bratislava
5.	Ne	Agáta
6.	Po	Dorota Svetový deň bez mobilu
7.	Ut	Vanda, Daria Aqua – Therm Nitra 2017, Agrokomplex Nitra
8.	St	Zoja Deň pre bezpečnejší internet Aqua – Therm Nitra 2017, Agrokomplex Nitra
9.	Št	Zdenka Aqua – Therm Nitra 2017, Agrokomplex Nitra
10.	Pi	Gabriela Aqua – Therm Nitra 2017, Agrokomplex Nitra
11.	So	Dezider Svetový deň chorých
12.	Ne	Perla Svetový deň manželstva
13.	Po	Arpád
14.	Ut	Valentín Sviatok sv. Valentína
15.	St	Pravoslav
16.	Št	Ida, Liana
17.	Pi	Miroslava
18.	So	Jaromír Burza starožitností a gazdovské trhy - EXPO Center Trenčín
19.	Ne	Vlasta
20.	Po	Lívia Medzinárodný deň šťastia Svetový deň sociálnej spravodlivosti
21.	Ut	Eleonóra Medzinárodný deň turistických sprievodcov Svetový deň materského jazyka
22.	St	Etela Európsky deň obetí zločinu Medzinárodný deň skautiek
23.	Št	Roman, Romana
24.	Pi	Matej Rybárstvo, poľovníctvo a včelárstvo 2017 – Agrokomplex Nitra
25.	So	Frederik, Frederika Rybárstvo, poľovníctvo a včelárstvo 2017 – Agrokomplex Nitra
26.	Ne	Viktor Rybárstvo, poľovníctvo a včelárstvo 2017 – Agrokomplex Nitra
27.	Po	Alexander
28.	Ut	Zlatica

Erby s nádychom lesa

Erb obce Bačkovík (okres Košice)

Erb mesta Benuš (okres Brezno)

Erb obce Breza (okres Námestovo)

Erb obce Bukovec (okres Košice)

Erb obce Fačkov (okres Žilina)

Erb obce Jablonove (okres Malacky)

Erb obce Lovča (okres Žiar nad Hronom)

Január 2017

Životné jubileá

50 rokov

Nový Róbert, vedúci LO, LS Topoľčianky – OZ Topoľčianky
Ing. Gatialová, Margaréta, finančník – OZ Prievidza
Vechter Ján, vedúci LO, LS Čierny Váh – OZ Liptovský Hrádok
Ing. Gavula Igor, technik, LS Porúbka – OZ Sobrance
Ing. Piliar Július, kalkulácie, normovanie a ceny – GR BB

60 rokov

Ing. Hochel Igor, vedúci LS, LS Modrý Kameň – OZ Levice
Ing. Hroščo Ján, technik, LS Trábeč – OZ Topoľčianky
Ing. Samuelčík Peter, referent správy pozemkov a reprivatizácie – OZ Čierny Balog
Ing. Bakošová Katarína, referent pestovania a ochrany lesa, lesoturistika – OZ Slovenská Ľupča
Ing. Antal Dušan, technik, LS Rimavská Sobota – OZ Rimavská Sobota
Ing. Kolesár Jaroslav, technik, LS Bardejov – OZ Prešov
Piš Jozef, technik operačného nasadenia LT, RSLT Banská Bystrica – OZLT BB
Ing. Dzugas Pavol, metodik systémovej integrácie – GR BB

Pracovné jubileá

30 rokov

Oršula Marián, manipulant, ES Nitrianske Pravno – OZ Prievidza
Pavučková Mária, ekonóm RSLT Vranov nad Topľou – OZLT BB

40 rokov

Marciš Ondrej, vedúci LO, LS Nižná Slaná – OZ Rožňava

45 rokov

Topolan Milan, vedúci prevádzky, Poľ. zámoček Topoľčianky – GR BB

Alena Výbošťoková

Zasmejte sa

Cestujúcim v lietadle sa podáva obed, keď sa lietadlo zrazu otočí okolo pozdĺžnej osy. Nastane strašný zmätok. Za chvíľu príde letuška a oznamuje:
- Vážení cestujúci, ukľudnite sa prosím. Náš pilot má nádhcu a práve si kvapká do nosa.

Príde muž do drogerie a hovorí predavačke:
Chcem ten sprej, sa volá ako ja.
Ona nechápe a spýta sa: Že čo?
Že ten sprej sa vola ako ja.
Vy ste Hugo Boss?
Nee, ja som Dežo Dorant.

Jeden chlapík na súde žaloval druhého za ublíženie na zdraví pri zrážke auta s jazdcom na koni. Obhajca sa postihnutého pýta: „Je pravda, že na mieste nehody ste policajtovi povedal, že ste sa nikdy v živote necítil lepšie?“ „Áno, to je pravda.“ „Tak prečo teraz viníte môjho klienta, že vám spôsobil vážne zdravotné poškodenie?“ „Keď k nehode dorazil policajt, prišiel k môjmu koňovi, ktorý mal zlomenú nohu a zastrelil ho. Potom podišiel k Azorovi, môjmu psovi, ktorý bol celý pomliaždený a zakrvavený a tiež ho zastrelil. Potom prišiel ku mne a spýtal sa ma, ako mi je. Myslel som, že za týchto okolností bolo rozumné povedať, že mi nikdy nebolo lepšie!“

Tri dni a tri noci šúchal Aladin zázračnú lampu až kým si nevšimol nápis MADE IN CHINA!

Dvaja poľovníci si rozprávajú zážitky:
- Nedávno, v Afrike, zo vzdialenosti 500 metrov som jedinou strelou zabil slona.
- Ja som zas pri kúpaní sa v oceáne holými rukami zahrdúsil veľrybu.
- A počul si o Mŕtvom mori?
Keby nebolo mňa, ešte by žilo.

Život po živote

Z vody priamo na dostihovú dráhu. Aj tak by sme jednou vetou mohli vyjadriť to, čo predstavujú fotografie priložené k tomuto článku. Je v nich popísaný nielen život jednotlivých stromov alebo ich častí, ktoré vplyvom živlov alebo prirodzeným plynutím času „odchádzajú zo sveta živých“, ale aj nový príbeh zvierat, ktorých súčasťou sa stali. Nie každému zvyšku stromu je súdené byť súčasťou takejto sochy. Tento stavebný materiál najskôr pohltí more a po čase ho voda vyvrhne na pevninu, pláž, breh či útes - pre niekoho koniec, pre iného začiatok.

Málokto by uveril, že „mŕtve naplavené drevo sa v priebehu niekoľkých mesiacov práce zmení na cválajúceho koňa, prípadne majestátneho jeleňa vyčkávajúceho obdobia ruje. A presne takého jedinečné sochy vznikajú v dielni slečny Jansch. Každá socha je unikátna, vyrobená výhradne z naplaveného dreva z pláže. Napriek svojmu krehkému vzhľadu, každý kôň váži trištvrte tony a je konštruovaný tak, aby dokázal stáť samostatne. „Štruktúra sôch musí byť natoľko stabilná, aby odolali rôznym prejavom verejnosti a silnému vetru bez pádu,“ hovorí slečna Jansch, autorka opisovaných diel. „Väčšie sochy vyžadujú oceľový rám potiahnutý skleneným vláknom, čím sa získa zdrsnený povrch. Potom zväzujem naplavené drevo na sochu drôtom, používam skrutky a matice na zaistenie pevnosť každého kusu.“

„Všetko to začalo v roku 1970, keď môj syn hľadal drevo na kúrenie. Priniesol kusy dreva, v ktorých som videla trup koňa. Potom už bolo potrebné nájsť zdroj driev, viac či menej podobných tvaru jednotlivých častí konského tela.“

Od spomínaného roku slečna Jansch vytvorila takmer sto drevených koní, jeleňa a príležitostne aj iných druhov zvierat. Každý drevený jeleň meria v kohútiku približne päť a pol stopy (čo je asi 1,67 m). Príprava a výroba jedného takéhoto žrebca trvá približne tri roky a kúpiť si ho môžete za 55 000 libier.

-as-

